

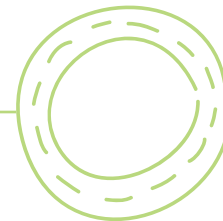

@up

Περιοδική Έκδοση
Πανεπιστημίου Πατρών

3η περίοδος
τεύχος 1
Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2021

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

EDITORIAL ΓΕΦΥΡΕΣ (3)

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ (4)

UP-ΟΥΕΙΣ

ΗΘΙΚΟ ΤΡΑΥΜΑ ΚΑΙ ΠΑΝΔΗΜΙΑ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ (6)

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΜΙΑ ΝΕΑ ΘΕΡΑΠΕΙΑ - ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΑΡΑΒΗΡΑΣ (8)

ΜΕΡΙΜΝΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΝΤΥΠΟΑΝΑΠΗΡΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ - ΕΥΓΕΝΙΑ ΟΡΦΑΝΟΥ (9)

(UNIVER)CITY

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ Ή ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ; - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΓΝΗΣ (11)

ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ: ΚΟΜΒΟΣ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ - ΕΛΕΝΑ Κ. ΠΑΡΤΙΔΑ (12)

ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ (ΠΡΟ)ΤΑΣΕΙΣ

IGEM PATRAS: ΜΙΑ ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΟΜΑΔΑ ΝΕΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ (14)

ΟΠΩΣ ΜΟΝΟ Η ΤΕΧΝΗ ΜΠΟΡΕΙ... - ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΤΡΩΝΗΣ (15)

ΑΞΙΖΕΙ ΠΡΩΤΑ ΝΑ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΟΥΜΕ ΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΜΑΣ ΚΙ ΕΠΕΙΤΑ ΝΑ ΕΠΕΚΤΑΘΟΥΜΕ ΚΑΙ ΣΕ ΑΛΛΑ ΑΣΤΕΡΙΑ - ΣΥΝΝΕΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΚΩΣΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ (17)

UP-ΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ

Η ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΕΧΕΙ ΑΠΩΛΕΣΕΙ ΤΗΝ ΗΘΙΚΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑ - ΜΙΑ ΣΥΝΝΕΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΨΥΧΟΠΑΙΔΗ (19)

ΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΤΕΧΝΕΣ-ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Η ΑΚΙΔΑ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ: ΡΑΝΙΑ ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΥ, ΣΚΛΗΘΡΑ - ΜΑΤΙΝΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ (21)

«ΦΟΒΗΘΗΚΑΝ ΕΜΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΔΑΙΜΟΝΙΑ | ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΠΙΣΤΕΥΟΥΜΕ ΠΟΥΘΕΝΑ» ΔΙΑΒΑΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΓΚΙΑΚ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗ ΠΑΠΑΜΑΡΚΟΥ - ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ (23)

ΓΑΛΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ ΕΝΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΕΝΗΛΙΚΙΩΣΗΣ - ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΔΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (23)

ΜΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ - ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΜΑΚΡΗ (24)

SLALOM ΜΙΑ ΓΑΛΛΟΦΩΝΗ ΤΑΙΝΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ ΤΗΣ (ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ) ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ - ΧΑΡΑ ΛΑΓΟΥ (25)

Η ΑΟΡΑΤΗ ΚΛΩΣΤΗ ΤΟΥ PAUL THOMAS ANDERSON - ΜΑΡΙΝΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ (26)

ΤΑ ΜΗΛΑ ΩΣ ΑΝΤΙΔΟΤΟ ΤΗΣ ΛΗΘΗΣ: ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΑΙΝΙΑ ΤΑ ΜΗΛΑ ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΝΙΚΟΥ - ΜΑΤΙΝΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ (27)

ΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΤΟΥ UP FM ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΝ (28)

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (29)

Editorial

ΓΕΦΥΡΕΣ

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΩΣΤΙΟΥ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Πάνω απ' όλα, κάθε περιοδικό είναι χώρος συλλογικότητας. Πίσω από την έντυπη ή ηλεκτρονική έκδοση -και πριν και μετά- βρίσκονται πάντα ομάδες που επικοινωνούν μεταξύ τους, γράφοντας, προετοιμάζοντας, εκδίδοντας και διαβάζοντας. Από τη συντακτική επιτροπή έως τους επιμελητές και από τους αρθρογράφους έως τους αναγνώστες, ένα δραστήριο δίκτυο ανθρώπων δοκιμάζει τη δύναμη του λόγου, της εικόνας και των ιδεών στη δημόσια σφαίρα.

Η ιδιαιτερότητα ενός πανεπιστημιακού περιοδικού έγκειται στο γεγονός ότι η πανεπιστημιακή κοινότητα πάντα βασιζόταν στην ίδια αρχή: στη δύναμη και την κυκλοφορία των ιδεών, στην κριτική και στον διάλογο. Βασικό χαρακτηριστικό της ποικίλης πανεπιστημιακής ανθρωπογεωγραφίας είναι η επικοινωνία, σε όλες της τις εκφάνσεις: μάθηση, διδασκαλία, στοχασμός, αναστοχασμός, αναθεώρηση, ανταλλαγή. Γι' αυτό και το πανεπιστημιακό περιοδικό, περισσότερο από τα άλλα, δύσκολα ταξινομείται ή προσδιορίζεται. Η ποικιλία του είναι τόσο μεγάλη και τόσο πλούσια όσο και τα ενδιαφέροντα των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας, ενώ η βασική του λειτουργία είναι να στήνει γέφυρες.

Η πρώτη γέφυρα ενώνει γενιές και κομβικές ομάδες. Το πανεπιστήμιο ζει, αναπνέει και αναπτύσσεται χάρη στους φοιτητές, που κάθε χρόνο ανανεώνουν το ανθρώπινο δυναμικό του. Ειδικά αυτές οι «σειρές», μεγαλωμένες μέσα σε μια κρίση που δεν ήταν μόνο οικονομική, έχουν ανάγκη να μιλήσουν, να εκφραστούν, να δημιουργήσουν. Είμαστε εδώ για να ακούσουμε τη φωνή τους, να αφουγκραστούμε τις ευαισθησίες τους, να αναγνωρίσουμε τα επιτεύγματά τους και να γνωρίσουμε τα ταλέντα τους.

Η δεύτερη γέφυρα αφορά τη σύνδεση των Θετικών με τις Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές επιστήμες. Στον καιρό της πανδημίας, νιώσαμε και νιώθουμε πώς ο επιστημονικός ορθολογισμός και η ιατρική παρέμβαση είχαν ανάγκη τον λόγο του ανθρωπισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης. Και οι δύο χώροι μαζί, έφτιαξαν επίσης ένα «διεπιστημονικό» τείχος απέναντι στον ανορθολογισμό, στις θεωρίες συνωμοσίας, στον λαϊκισμό. Θέλουμε ο διάλογος αυτός να συνεχιστεί και μέσα από τις στήλες του περιοδικού μας.

Η τρίτη γέφυρα αφορά τη σχέση του Πανεπιστημίου με την πόλη. Θέλουμε το περιοδικό μας να γίνει το βήμα ενός διαλόγου γύρω από τη διάχυση της γνώσης στην κοινωνία των πολιτών, γύρω από τον πολιτισμό αλλά και την κουλτούρα της καθημερινότητας, γύρω από τα βιώσιμα μοντέλα ανάπτυξης, στην εποχή της τέταρτης τεχνολογικής επανάστασης και της κλιματικής αλλαγής.

Γέφυρες, λοιπόν· σαν αυτή που βλέπουμε κάθε μέρα απέναντι από το Πανεπιστήμιό μας. Γέφυρες, σαν αυτή που ενώνει και εμάς με όλες τις προηγούμενες συντακτικές επιτροπές και το πολύτιμο έργο τους· και σαν αυτή που θα προσπαθήσουμε να κτίσουμε κι εμείς για τις επόμενες ομάδες.

Καλή Χρονιά!

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

@UP: ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ-ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ

Κατερίνα Κωστίου - Γιάννης Παπαθεοδώρου (Τμήμα Φιλολογίας)

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πάνος Αλεξόπουλος (Ιατρική Σχολή)

Θεόδωρος Αντωνικόπουλος (Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών & Τεχνολογίας Υπολογιστών-Πολυτεχνείο)

Μαρία Αργυροπούλου (Τμήμα Διοίκησης Τουρισμού)

Χρυσή Καραπαναγιώτη (Τμήμα Χημείας-Σχολή Θετικών Επιστημών)

Αρχόντω Τερζή (Τμήμα Λογοθεραπείας, ΣΕΑΥ)

Κώστας Τσεκούρας (Τμήμα Οικονομικών Επιστημών-ΣΟΔΕ)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Φιλίω Βογιαντζή (Μονάδα Οικονομικής & Διοικητικής Υποστήριξης Ε.Λ.Κ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών)

ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Δέσποινα Σκέντζου (Μονάδα Οικονομικής & Διοικητικής Υποστήριξης Ε.Λ.Κ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών)
σχεδιασμός 1^{ου} τεύχους: PENCILCASE

ΜΟΝΙΜΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

Διονυσία Αγγελοπούλου (Απόφ. Τμήματος Φιλολογίας, μεταπτ. φοιτήτρια ΕΑΠ)

Γιάννης Δίπλας (Τριτοετής φοιτητής Τμήματος Μηχανικών Η/Υ και Πληροφορικής)

Όλια Καραγιάννη (Μεταπτ. φοιτήτρια Τμήματος Μηχανολόγων)

Διονύσης Κότσης (Τριτοετής φοιτητής Τμήματος Μηχανικών Η/Υ και Πληροφορικής)

Αγγελική Ματράκα (Υποψ. διδάκτωρ Τμήματος Φιλολογίας)

Ματίνα Παρασκευά (Υποψ. διδάκτωρ Τμήματος Φιλολογίας)

Άντα Σαμαρά (Μεταπτ. φοιτήτρια Τμήματος Φιλολογίας)

Παναγιώτα Φωτεινοπούλου (Δευτεροετής φοιτήτρια Τμήματος Φιλολογίας)

Γιώργος Χαριτάτος (Υποψ. διδάκτωρ Τμήματος Φιλολογίας)

Δημήτρης Χείλαρης (Υποψ. διδάκτωρ Τμήματος Φιλολογίας)

Νικόλας Πατρώνης (Απόφοιτος του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών, Εκπρόσωπος των Π.Ο.Φ.Π.Π, Μεταπτυχιακός φοιτητής του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας)

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΤΕΥΧΟΥΣ

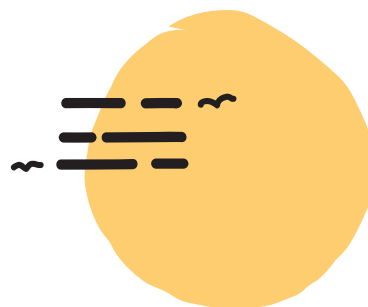
Πάνος Αλεξόπουλος, Μαρίνα Αναγνωστοπούλου, Κώστας Βασιλόπουλος, iGEM Patras, Κατερίνα Κωστίου, Χαρά Λαγού, Κατερίνα Διακοπούλου, Κωνσταντίνος Μάγνης, Σταυρούλα Μακρή, Ευγενία Ορφανού, Μαρία Παπαγεωργίου, Γιάννης Παπαθεοδώρου, Ματίνα Παρασκευά, Έλενα Κ. Παρτίδα, Νικόλας Πατρώνης, Σταύρος Ταραβήρας, Γιάννης Ψυχopaίδης, UP FM.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Συντάκτες της ύλης και Αρχείο των Π.Ο.Φ.Π.Π.
Pexels.com

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

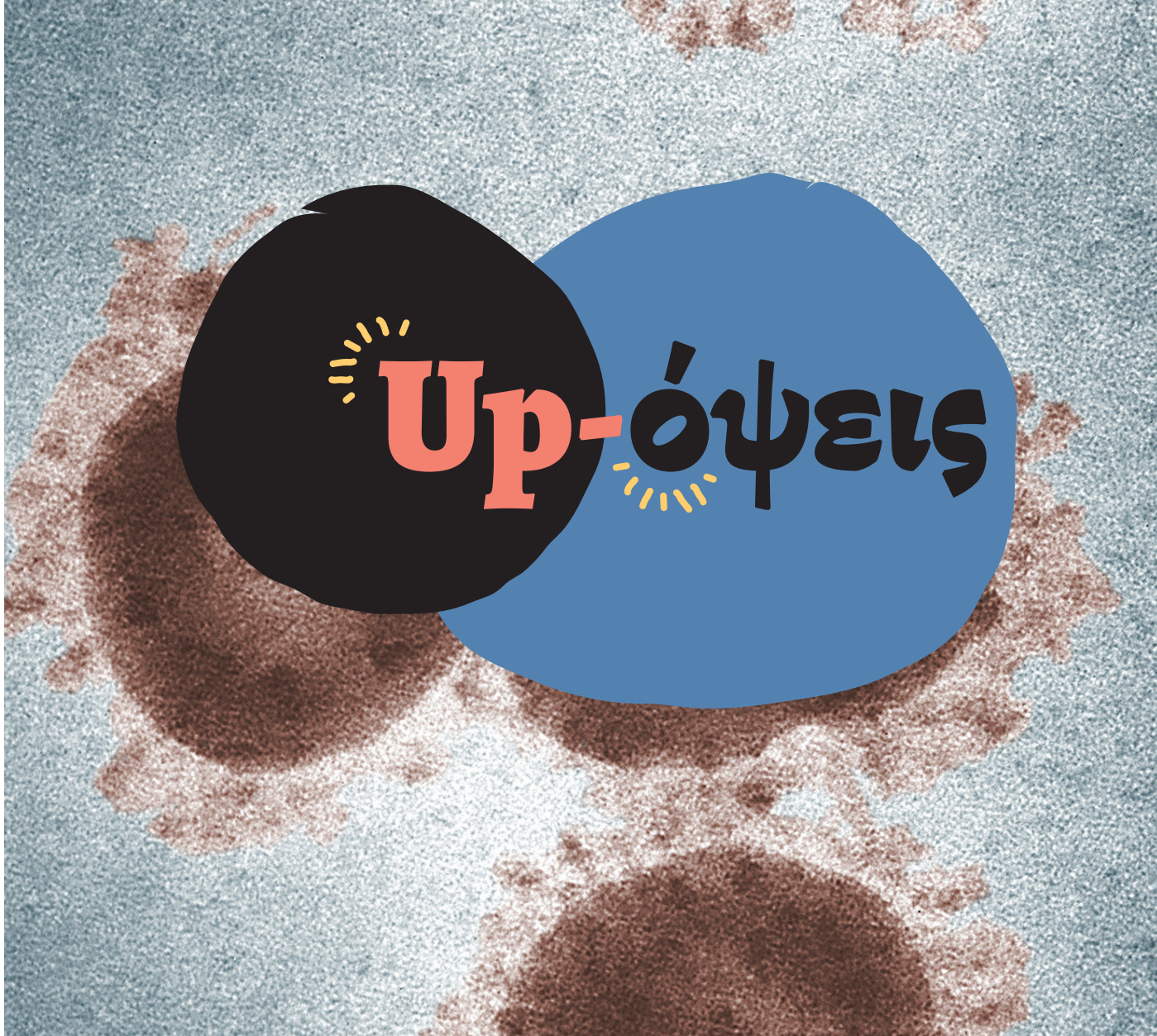
newsletter@upatras.gr

Ενυπόγραφα άρθρα και συνεντεύξεις δεσμεύουν μόνον τους συντάκτες τους. Επιτρέπεται η αναδημοσίευση οποιουδήποτε μέρους της ύλης του @Up, αρκεί να είναι ακριβής και να αναφέρεται η πηγή.

Από το φωτογραφικό αρχείο της ΒΚΠ

ΗΘΙΚΟ ΤΡΑΥΜΑ ΚΑΙ ΠΑΝΔΗΜΙΑ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Η πανδημία που έχει ενσκήψει έχει διαμορφώσει συνθήκες σχεδόν πολεμικές. Καταναγκαστικοί περιορισμοί μετακινήσεων και συναθροίσεων, επαγγελματίες που μάχονται με τις σωματικές αντοχές τους προκειμένου να επιτελέσουν το χρέος τους ή αποσύρονται στα μετόπισθεν «χτυπημένοι» από τον νέο κορωνοϊό και η διαρκής αγωνία για την επάρκεια των μηχανισμών αντιμετώπισης της απειλής συνθέτουν μια πολεμική πραγματικότητα. Δεν είναι τυχαίες οι λέξεις που χρησιμοποιούνται όταν γίνεται λόγος για τη διαχείριση της υγειονομικής κρίσης. Στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης η πραγμάτευση του θέματος της πανδημίας κατακλύζεται από λέξεις όπως για παράδειγμα «μάχη», «πόλεμος», «απειλή», «πρώτη γραμμή», «στρατιωτικός», «επίθεση», «ειρήνη», «ανάγκη», «βοήθεια», «προσπάθεια» (Wicke and Bolognesi 2020). Μέσα σε αυτό το κλίμα, γίνεται τους τελευταίους μήνες ολοένα και συχνότερα λόγος για τον ηθικό τραυματισμό που μπορεί να προκληθεί στο ψυχοπνευστικό πλαίσιο της πανδημίας, ενώ η Αμερικανική Ψυχιατρική Ένωση εξέδωσε πρόσφατα οδηγίες για τη διαχείρισή του (Maguen and Price 2020).

Το ηθικό τραύμα είναι απόρροια της ενεργητικής ή παθητικής εμπλοκής σε πράξεις και πρακτικές ασύμβατες με ηθικές αρχές και αξίες, ή της αδυναμίας αποτροπής τέτοιων πράξεων και πρακτικών (Shale 2020). Η απόκλιση των τελευταίων από τις προσδοκώμενες και αναμενόμενες συμπεριφορές, η σκιά που πέφτει κατά τον T. S. Eliot ανάμεσα στη θεωρία και στην πραγμάτωσή της, αίρει την εμπιστοσύνη και δημιουργεί ανασφάλεια. Δύναται να πυροδοτήσει εσωτερική ένταση, αγωνία, άγχος, τύψεις, θυμό, δυσαρέσκεια, αμηχανία, αίσθημα

ταπεινώσης. Το ηθικό τραύμα μπορεί να οδηγήσει σε ψυχικές διαταραχές, όπως η διαταραχή της προσαρμογής, η κατάθλιψη ή το burnout, αν και δεν ταυτίζεται μαζί τους.

Η πανδημία του νέου κορωνοϊού συνιστά πηγή ηθικών τραυμάτων μιας και το αποτύπωμα της διάψευσης προσδοκιών, της αθέτησης υποσχέσεων, του εγκλωβισμού στον πραγματισμό ή της παραβίασης περιορισμών είναι σήμερα εξαιρετικά έντονο λόγω της κρισιμότητας των ωρών. Εκατομμύρια άνθρωποι καλούνται να εφαρμόσουν (αυτό-)περιοριστικά μέτρα, να υποστούν οικονομική ζημιά και σε κάποιες περιπτώσεις να στερήσουν από αγαπημένα πρόσωπά τους τη φροντίδα και τη στήριξή τους, προκειμένου να περιοριστεί η διάδοση του νέου ιού και να προστατευθεί η υγεία των πολλών, αλλά αγνώστων. Σε μια εποχή (εκκλήσεων) αυτοθυσίας, τα ηθικά τραύματα ανήκουν ολοένα και συχνότερα στην ημερήσια διάταξη μιας και οι συνθήκες που τα πυροδοτούν δεν είναι σπάνιες και η ευαλωτότητα μεγάλη. Από την ελαφρότητα της ποδηλατικής εκδρομής στο δάσος της Πεντέλης εν μέσω σκληρού lockdown, έως διακρίσεις στην περίθαλψη ασθενών βάσει ηλικίας, πλήθους συνοδών νοσημάτων ή της φύσης της βασικής νόσου, το αναγκαστικά σιωπηλό και απόκοσμο «αντίο» στα θύματα του ιού, αλλά και έως την πιθανή αξιοποίηση της συγκυρίας για προώθηση αμφισβητούμενων δομικών αλλαγών, όπως π.χ. το κλείσιμο τμημάτων σε νοσοκομεία (Shale 2020), διαμορφώνεται ένα σκληρό αβεβαιότητας, δυσπιστίας και ανησυχίας που καθιστά την αποτροπή ή διόρθωση ηθικά τραυματικών πρακτικών κατεπείγουσες.

Η θεραπεία του ηθικού τραύματος, δηλαδή η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης και της ελπίδας, βασίζεται αφενός στην ευαισθητοποίηση και ανοιχτότητα έναντι του φαινομένου του ηθικού τραύματος και αφετέρου στην αναζήτηση και υιοθέτηση κοινών αξιακών τόπων που θα λειτουργήσουν ως πυξίδα στην αναζήτηση των αναγκαίων διορθωτικών κινήσεων. Η αναγνώριση και η κατανόηση του τραύματος και των συναισθηματικών αντιδράσεων που σχετίζονται με αυτό για επαρκή χρόνο και σε ένα πλαίσιο ειλικρίνειας και ανοιχτότητας είναι τα πρώτα απαραίτητα βήματα. Από εκεί και πέρα, η αναγνώριση της ισότητας της ηθικής οπτικής του θύματος με αυτή των εμπλεκόμενων στην πρόκληση του τραύματος, η αναφορά σε κοινά αποδεκτούς κανόνες, η ανάληψη ευθύνης για τα κακώς κείμενα και δράσης για τη διόρθωσή τους συνιστούν εχέγγυα για την υπέρβαση του ηθικού τραύματος. Ο οδικός αυτός χάρτης είναι δίχως άλλο

δύσβατος, ειδικά σήμερα που οι προκλήσεις της κλινικής και διοικητικής διαχείρισης της πανδημίας φαίνεται να έχουν καταπονήσει τόσο τα συστήματα υγείας όσο και την κοινωνίες γενικότερα. Η πανδημία, όμως, αργά ή γρήγορα θα ελεγχθεί. Οι παράγοντες που προκαλούν ηθικούς τραυματισμούς είναι πολλοί και θα επιμείνουν ακόμα και μετά το πέρας της πανδημίας μιας και ξεριζώνονται με κόπο. Αξίζει να παλέψουμε προς αυτή την κατεύθυνση με στόχο την ασφάλεια, την εμπιστοσύνη, την ειλικρινή και αποτελεσματική συνεργασία (Williams et al. 2020). Άλλωστε, παραφράζοντας τον αναγεννησιακό Πατρινό Παναγιώτη Κανελλόπουλο, η ζωή «δεν είναι μόνο μοίρα αλλά και βούληση δική μας».

PUBLICATION BIBLIOGRAPHY

Maguen, Shira; Price, Matt A. (2020): Moral injury in the wake of coronavirus: Attending to the psychological impact of the pandemic. In Psychological trauma : theory, research, practice and policy 12 (S1), S131-S132. DOI: 10.1037/tra0000780.

Shale, Suzanne (2020): Moral injury and the COVID-19 pandemic: reframing what it is, who it affects and how care leaders can manage it. In leader, leader-2020-000295. DOI: 10.1136/leader-2020-000295.

Wicke, Philipp; Bolognesi, Marianna M. (2020): Framing COVID-19: How we conceptualize and discuss the pandemic on Twitter. In PloS one 15 (9), e0240010. DOI: 10.1371/journal.pone.0240010.

Williams, Roger D.; Brundage, Jessica A.; Williams, Erin B. (2020): Moral Injury in Times of COVID-19. In Journal of health service psychology, pp. 1-5. DOI: 10.1007/s42843-020-00011-4.

από τη

της πανεπιστημιακής
κοινότητας

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΜΙΑ ΝΕΑ ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΑΡΑΒΗΡΑΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Με την ευκαιρία της βράβευσης του καθηγητή κ. Σταύρου Ταραβήρα και της ερευνητικής του ομάδας—Κωνσταντίνος Ιωαννίδης, Αργυρώ Καλογεροπούλου, Κωνσταντίνα Καπλάνη, Γεωργία Λόκκα, Μαρία Μουγκογιάννη, Ιωάννα Παπαδιονυσίου, Νικολέττα Τριαντοπούλου, Στέφανος Φλωρδέλλης—με το **Innovator Award 2020** για μια καινούργια κυτταρική θεραπεία της ασθένειας της υδροκεφαλίας, το @Up ζήτησε ένα κείμενο για την ενημέρωση της πανεπιστημιακής κοινότητας σχετικά με την έρευνα που διεξάγεται:

Η υδροκεφαλία είναι μία σύνθετη κλινική οντότητα, η οποία μπορεί να εμφανιστεί τόσο κατά την παιδική ηλικία όσο και κατά την ενήλικη ζωή. Χαρακτηρίζεται από παθολογική συσσώρευση αυξημένης ποσότητας εγκεφαλονωτιαίου υγρού στις κοιλότητες του εγκεφάλου. Το φαινόμενο αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη διόγκωση του εγκεφάλου, ενώ συνοδεύεται από σημαντικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη και λειτουργία του ανθρώπινου εγκεφάλου.

Ο Ιπποκράτης ήταν ο πρώτος που χρησιμοποίησε τον όρο «υδροκέφαλο» σε νεογέννητα και βρέφη. Η υδροκεφαλία εμφανίζεται σε 1-3 νεογέννητα ανά 1000 γεννήσεις στον άνθρωπο. Αλλαγές σε συγκεκριμένα γονίδια, μόλυνσεις, τραυματισμοί και όγκοι είναι μερικά από τα αίτια που έχουν σχετιστεί με την υδροκεφαλία. Καθοριστική σημασία για την παθοφυσιολογία της νόσου έχει η καταστροφή ενός τύπου κυττάρων που καλούνται επενδυματικά. Ωστόσο, μέχρι σήμερα οι επιστήμονες δεν έχουν καταφέρει να αναπτύξουν αποτελεσματικές θεραπείες, ενώ επαναλαμβανόμενες χειρουργικές επεμβάσεις στοχεύουν μόνο στην ανακούφιση των συμπτωμάτων των ασθενών.

Στόχος της ερευνητικής μας ομάδας είναι να κατανοήσουμε τα σήματα που καθορίζουν πώς ένα νευρικό βλαστικό κύτταρο θα δημιουργήσει ένα άλλο διαφοροποιημένο κύτταρο του νευρικού συστήματος και να αποκαλύψουμε πώς η απορρύθμιση αυτών των σημάτων οδηγεί στην εμφάνιση ανθρώπινων ασθενειών, όπως η υδροκεφαλία. Κομβικό ρόλο, προς αυτή την κατεύθυνση, αποτελεί η χρησιμοποίηση ζωικών μοντέλων, που μιμούνται την ανθρώπινη υδροκεφαλία, και σε μεγάλο βαθμό αντικατοπτρίζουν τα παθολογικά συμπτώματα της ασθένειας.

Η ερευνητική μας ομάδα κατόρθωσε πρόσφατα να ταυτοποιήσει τα γονίδια που ελέγχουν την πορεία δημιουργίας των επενδυματικών κυττάρων. Ανακαλύψαμε δύο νέα γονίδια, GemC1/Lynkeas και McIdas, τα οποία ελέγχουν τα αρχικά βήματα αυτής της διαδικασίας. Ταυτόχρονα, δημιουργήσαμε διαγονιδιακά ζωικά μοντέλα από τα οποία απουσιάζει η πρωτεΐνη GemC1/Lynkeas. Οι μελέτες μας αποκάλυψαν πως η απουσία αυτής της πρωτεΐνης οδηγεί στην εμφάνιση υδροκεφαλίας στο ποντίκι αλλά και τον άνθρωπο. Αναζητώντας ποια είναι η λειτουργία αυτής της πρωτεΐνης στον εγκεφαλο του ποντικού, που την κάνει τόσο σημαντική και όταν λείπει τα

ζώα εμφανίζουν υδροκεφαλία, ανακαλύψαμε ότι αυτή η πρωτεΐνη δίνει τα μηνύματα στα βλαστικά κύτταρα του εγκεφάλου για να δημιουργήσουν τα επενδυματικά κύτταρα, τα οποία είναι υπεύθυνα για τη ροή του υγρού μεταξύ των κοιλοτήτων του. Επιπλέον, βρήκαμε μία ακόμη πρωτεΐνη -McIdas- που συνεργάζεται με την GemC1 στην παραπάνω διαδικασία.

Οι γνώσεις που είχαμε αποκτήσει από την προηγούμενη μας ερευνητική προσπάθεια για τα γονίδια και την αλληλουχία των γεγονότων που ελέγχουν φυσιολογικά τη δημιουργία των επενδυματικών κυττάρων, μας οδήγησαν στην πρόταση μίας νέας κυτταρικής θεραπείας για τους ασθενείς με υδροκέφαλο όπου παρατηρείται δυσλειτουργία των επενδυματικών κυττάρων και την οποία θα δοκιμάσουμε αρχικά σε ζωικά μοντέλα.

Η συγκεκριμένη μας πρόταση έλαβε το βραβείο Innovator Award 2020 Hydrocephalus Association των ΗΠΑ, διαγωνιζόμενη με προτάσεις από όλο τον κόσμο. Μία πολύ τιμητική διάκριση καθώς, σύμφωνα με τα στοιχεία που υπάρχουν για τα τελευταία χρόνια, είναι η πρώτη φορά που δίνεται σε Έλληνα ερευνητή, ενώ μόλις η τρίτη φορά που έχει δοθεί σε ερευνητή εκτός των ΗΠΑ.

Η ιδέα μας στηρίχθηκε στην υπόθεση ότι αν παρέχουμε αυτές τις πρωτεΐνες που είχαμε ταυτοποιήσει σε υδροκέφαλα ποντίκια, αυτά θα καταφέρουν να δημιουργήσουν επενδυματικά κύτταρα για να αντιμετωπιστεί η

ασθένεια. Στόχος μας δηλαδή είναι να επαναπρογραμματίσουμε τα κατεστραμμένα κύτταρα σε ζωικά μοντέλα υδροκεφαλίας σε λειτουργικά επενδυματικά κύτταρα, τα οποία θα συμβάλλουν στη βελτίωση της ασθένειας.

Πιστεύουμε ότι η έρευνά μας θα θέσει τα θεμέλια για τη μελλοντική ανάπτυξη νέων κυτταρικών θεραπειών που θα στηρίζονται σε επαναπρογραμματισμό/αντικατάσταση των κυττάρων που έχουν υποστεί βλάβη, προκειμένου να επιτύχουμε εν τέλει την επιδιόρθωση των κυττάρων των ασθενών με υδροκεφαλία.

Η ερευνητική ομάδα (από αριστερά προς τα δεξιά):

Κωνσταντίνα Καπλάνη, Γεωργία Λόκκα, ΣΤ, Ιωάννα Παπαδιονυσίου, Νικολέττα Τριαντοπούλου, Αργυρώ Καλογεροπούλου, Μαρία Μουγκογιάννη

Πίσω σειρά: Στέφανος Φλωρδέλλης, Κωνσταντίνος Ιωαννίδης

ΜΕΡΙΜΝΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΝΤΥΠΟΑΝΑΠΗΡΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

ΕΥΓΕΝΙΑ ΟΡΦΑΝΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΣ

Το έργο της Κοινωνικής Μέριμνας υποστηρίζει τους φοιτητές του Πανεπιστημίου Πατρών, οι οποίοι ανήκουν στις ονομαζόμενες Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες που -ενδεικτικά- μπορεί να είναι άτομα με αναπηρία, φοιτητές με οικονομική αδυναμία, μετανάστες, πρόσφυγες, Ρομά, φοιτητές με ψυχικές διαταραχές, κ.ά. Σκοπός του έργου είναι η παροχή ισότιμης εκπαίδευσης, ευκαιριών και προσβασιμότητας με απώτερο στόχο την εκπαιδευτική και κοινωνική ενσωμάτωση στην πανεπιστημιακή κοινότητα. Η δράση της προσβασιμότητας έχει διαφορετικές όψεις, όπως την προσβασιμότητα του εκπαιδευτικού περιεχομένου, την προσβασιμότητα των κτιρίων και υποδομών και την προσβασιμότητα των δικτυακών τόπων. Η Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης, που συνδράμει στο έργο, μεριμνά για την παροχή της Υπηρεσίας Προσβασιμότητας Εκπαιδευτικού Υλικού.

Μέσα στην πανδημία, η εξάρτηση από τους ηλεκτρονικούς εκπαιδευτικούς πόρους έγινε μεγαλύτερη και διαπιστώθηκε πως σε πολλά ακαδημαϊκά μαθήματα οι σημειώσεις και οι διαφάνειες, ως κύρια οχήματα υποβοήθησης της μελέτης των φοιτητών, δεν είναι κατάλληλα σχεδιασμένες και απευθύνονται μόνο σε ένα μέρος του φοιτητικού κοινού. Για τον λόγο αυτό, η βιβλιοθηκονόμος της δράσης, κατόπιν αιτήματος των βεβαιωμένων εντυποαναπήρων και με την υποστήριξη του εθελοντικού δικτύου, μετατρέπει εκπαιδευτικό υλικό του Πανεπιστημίου Πατρών σε προσβάσιμη μορφή. Περαιτέρω, για να γίνει προσβάσιμη η πληροφορία τη στιγμή της συγγραφής της, παρήχθησαν οι «Οδηγίες Προσβασιμότητας Πρωτότυπου Εκπαιδευτικού Υλικού», οι οποίες δίνουν συμβουλές για το πώς οι διδάσκοντες με απλές και εύκολες ρυθμίσεις θα καταστήσουν το εκπαιδευτικό τους υλικό προσβάσιμο για το σύνολο του φοιτητικού τους ακροατηρίου.

Παράλληλα, η ΒΚΠ συμμετέχει στη δράση AMELib (Accessible Multi-modal Electronic Library) του ΣΕΑΒ, η οποία στοχεύει στην άρση των εμποδίων για τους εντυπο-ανάπηρους χρήστες των ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών. Η AMELib είναι μια προσβάσιμη διαδικτυακή πλατφόρμα περιεχομένου για τους εντυποανάπηρους, που στηρίζεται στην εφαρμογή διατάξεων του νόμου για την εξαίρεση από το περιουσιακό δικαίωμα του δημιουργού. Προκειται για μια δράση που συμπεριλαμβάνει την εκκαθάριση πνευματικών δικαιωμάτων ύστερα από επικοινωνία με τους εκδοτικούς οίκους και τον Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων αναπαραγωγής για τους εντυποανάπηρους. Στην AMELib έχουν καταλογογραφηθεί διδακτικά τεκμήρια που έχουν μετατραπεί σε προσβάσιμη μορφή, έπειτα από αιτήματα επωφελούμενων εντυποαναπήρων, τα οποία στον προστατευμένο χώρο της παραμένουν διαθέσιμα για άλλους δικαιούχους φοιτητές σε άλλα Πανεπιστήμια, επιτυγχάνοντας με αυτόν τον τρόπο μια σημαντική εξοικονόμηση πόρων.

Όλο αυτό το περιεχόμενο απαιτεί υποστηρικτικές τεχνολογίες, οι οποίες μπορεί να μην είναι διαθέσιμες σε όλους τους ΦμεΑ. Η Κοινωνική Μέριμνα έχει ανανεώσει τις τεχνολογίες στους τρεις σταθμούς εργασίας που υπήρχαν στη Βιβλιοθήκη και οι οποίοι προορίζονται για χρήση από άτομα με προβλήματα όρασης (μερική ή ολική τύφλωση) ή/και με προβλήματα κινητικότητας. Πέραν του ειδικού λογισμικού (όπως, αναγνώστες οθόνης, οπτική αναγνώριση χαρακτήρων, λογογράφος, κλπ) είναι εξοπλισμένοι και με τον απαραίτητο ειδικό περιφερειακό εξοπλισμό, όπως ιχνοσφαίρες χειρισμού, εκτυπωτή Braille, ακουστικά και ηχεία. Οι σταθμοί στεγάζονται στον 2ο όροφο της ΒΚΠ σε ειδικό χώρο και είναι διαθέσιμοι κατόπιν αιτήματος. Σύντομα παρόμοιοι σταθμοί θα είναι διαθέσιμοι στο Κουκούλι και σε άλλες πόλεις στις οποίες δρα το Πανεπιστήμιο.

Όλα τα παραπάνω δεν είναι εφικτά μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα δίχως την πολύτιμη εθελοντική συνεισφορά μελών της κοινότητας. Το εθελοντικό δίκτυο της Κοινωνικής Μέριμνας είναι ευρύ και αποτελείται από διάφορες ομάδες με διαφορετικές αρμοδιότητες. Στην ομάδα υποστήριξης στις τεχνολογίες εκπαίδευσης, οι εθελοντές αξιοποιούν τις υποστηρικτικές τεχνολογίες και τις οδηγίες της Βιβλιοθήκης με στόχο τη διαμόρφωση κειμένων, ακαδημαϊκών συγγραμμάτων και σημειώσεων σε μορφές προσβάσιμες από ΦμεΑ. Σε όλες τις φάσεις η Βιβλιοθήκη μεριμνά για την εκπαίδευση των εθελοντών στη χρήση των κατάλληλων τεχνολογιών για την χρήση και μετατροπή του υλικού, αλλά φυσικά και των ωφελούμενων. Η πρόσκληση συμμετοχής σε αυτό το δίκτυο παραμένει ανοικτή και οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να συμπληρώσουν την αίτηση στην ιστοσελίδα <https://socialwelfare.upatras.gr/volunteer-network/>.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ ή ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΓΝΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Ως μαθητές γράψαμε δυο - τρεις φορές για την *Ημέρα της Αποταμίευσης*, χωρίς να έχουμε αποταμιεύσει φράγκο (ελληνικό) και για τη *Γιορτή της Μητέρας* (αυτό ήταν πιο εύκολο, γιατί όλοι είχαμε από μία). Ως δημοσιογράφοι έχουμε γράψει για τη *Σύνδεση Πανεπιστημίου και Πόλης* περισσότερες φορές. Δεν είναι και δύσκολο. Τα κλισέ δεν αφθονούν αλλά, πάντως, γεμίζεις ένα κείμενο. Θα γράψεις ότι η σύνδεση θέλει δύο, ότι δεν πρέπει η πόλη να αντιμετωπίζει το πανεπιστήμιο σαν ένα σώμα ανθρώπων που νοικιάζουν σπίτια, ψωνίζουν εφόδια, πίνουν τσίπουρα και φέρνουν φίλους στο καρναβάλι. Αλλά σαν τι να τους αντιμετωπίζεις; Χμμμ... Ίσως θα πρέπει να συστήσουμε μια επιτροπή.

Η ιστορική εμπειρία πάντως λέει ότι οι άνθρωποι, οι εταίροι, οι πυρήνες, συνεργάζονται όταν βρουν πεδίο κοινού ενδιαφέροντος και αμοιβαίου συμφέροντος, και όχι πάνω σε νεφελώματα και ρητορικές ευκολίες. Θα πρέπει, με άλλα λόγια, η Πάτρα και ο αχαϊκός χώρος, να καταθέσουν τις ανάγκες τους στους ανθρώπους του Πανεπιστημίου, ανάγκες που εμπίπτουν στο αντικείμενο των σχολών, των πιθανών διδακτορικών, της έρευνας και της καινοτομίας.

Το Πανεπιστήμιο, με τη σειρά του, μπορεί να στραφεί προς τις ανάγκες αυτές και γενικότερα προς τη ζωή και τις ιδιαιτερότητες της περιοχής, προσανατολίζοντας μελέτες, εφαρμογές, πειραματικά μοντέλα σε πραγματικό πεδίο και όχι στο εργαστήριο. Θα είχε ενδιαφέρον το Πανεπιστήμιο να «εξάγεται» στην πόλη και την περιοχή με έργα, παρεμβάσεις, έμπρακτες προτάσεις πρωτοποριακού περιεχομένου. Το ίδιο το ανθρώπινο κοίτασμα του πανεπιστημίου θα μπορούσε να γίνει γέφυρα δικτύωσης της πόλης με τις κοινωνίες του εξωτερικού, με τη μορφή θεσμών πολιτιστικού και επιστημονικού ενδιαφέροντος. Βεβαίως τώρα με την ψηφιακή εποχή οι δυνατότητες πολλαπλασιάζονται με όρους γεωμετρικής προόδου. Το Πανεπιστήμιο μπορεί να βρίσκεται σε όλες τις πτυχές της τοπικής ζωής και φυσικά να έχει αποφασιστικό ρόλο σε κάθε αναπτυξιακή πρωτοβουλία.

Αλλά και η ίδια η διάχυση της πανεπιστημιακής γνώσης προς την κοινωνία θα μπορούσε να είναι εξαιρετικά ωφέλιμη. Αυτό δεν γίνεται μόνο με αρθρογραφία, αλλά και με την «κάθοδο» του πανεπιστημίου προς την κοινωνία: με ανοιχτές ημερίδες γύρω από τα θέματα που αφορούν τους πολίτες. Να μια λύση για το Παράρτημα, (αφού φάμε λίγο ξύλο μπαίνοντας).

Ας βάλουμε σαν στόχο να μην είναι η Πάτρα πανεπιστημιούπολη, αλλά η πόλη του Πανεπιστημίου Πατρών. Τι περιμένουμε; Ας κάνουμε μια επιτροπή.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ: ΚΟΜΒΟΣ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

ΕΛΕΝΑ Κ. ΠΑΡΤΙΔΑ

ΔΡ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΣ - ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΑΧΑΪΑΣ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών διακρίθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης για την πρωτοβουλία του με γενικό τίτλο “MUSEUM and UNIVERSITY: A HUB FOR INTERDISCIPLINARY TRAINING” (Μουσείο και Πανεπιστήμιο: Κόμβος Διεπιστημονικής Άσκησης). Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία προκρίθηκε ως μία από τις καλύτερες πρακτικές, εναρμονισμένη με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής του 21ου αιώνα, όσον αφορά την πολιτιστική κληρονομιά

(<https://www.coe.int/en/web/culture-and-heritage/-/museum-and-university-a-hub-for-interdisciplinary-training>).

Το επιβραβευμένο πρόγραμμα πραγματοποιείται με πρωτοβουλία και επιμέλεια της υπογράφουσας από το 2015, μετά τη συνένωση των Εφορειών Αρχαιοτήτων υπό τη διεύθυνση της Δρ Αναστασίας Κουμούση. Η επιμέρους θεματική του ποικίλλει, αναλόγως των γνωστικών αντικειμένων των φοιτητών, και εναρμονίζεται με τις περιοδικές εκθέσεις που διοργανώνουμε τακτικά στο ΑΜΠ, καθώς και με επετειακές δράσεις του ΥΠΠΟΑ. Η απήχυσή του αποδεικνύει ότι οι συλλογές ενός μουσείου μπορούν να αποτελούν πεδίο εξειδίκευσης εφάμιλλο του πεδίου ανασκαφής, προσφέροντας ερεθίσματα για επιστήμες διαφόρων ειδικοτήτων. Με κατάλληλη καθοδήγηση, ο εκπαιδευόμενος μαθαίνει να “διαβάζει” π.χ. ένα γλυπτό, παρατηρώντας τεχνοτροπικές και στυλιστικές λεπτομέρειες, ίχνη εργαλείων των αρχαίων τεχνιτών κ.ά.

Μια από τις πτυχές του προγράμματος HUB FOR INTERDISCIPLINARY TRAINING αφορά την πρακτική άσκηση τελειόφοιτων αρχαιολογίας από διάφορα πανεπιστήμια της Ελλάδας, Κύπρου και Erasmus. Οι φοιτητές εξοικειώνονται με τις αρχές μουσειογραφικού σχεδιασμού και τεκμηρίωσης ενώ, με τη δική μας συνεχή καθοδήγηση και επίβλεψη, ενθαρρύνονται να συμμετάσχουν επίσης στην παρουσίαση στο κοινό, γεγονός που συνιστά μια σημαντική πρωτοπορία, καθώς οι φοιτητές μαθαίνουν να με-

Ευρωπαϊκές Ημέρες Πολιτιστικής Κληρονομιάς στο Αρχ. Μουσείο Πατρών, με πρωταγωνιστές τους ασκούμενους φοιτητές.

ταλαμπαδεύουν την αποκτηθείσα γνώση. Με χαρά δεχθήκαμε αιτήσεις τελειόφοιτων του Τμήματος Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, στους οποίους ανατέθηκε η μακροσκοπική κατηγοριοποίηση των λίθων που χρησιμοποιήθηκαν για τη φιλοτέχνηση αγαλμάτων, μαρμαροθετημάτων, ψηφιδωτών. Αξιομνημόνευτη ήταν η συνεργασία μας με το Τμήμα Αρχιτεκτονικής του Πανεπιστημίου Πατρών, όταν εκπαιδεύσαμε οκτώ ομάδες φοιτητών, εμφυσώντας τους όχι μόνο την αγάπη για τις αρχαιότητες, αλλά και το πνεύμα ομαδικότητας και συνεργασίας. Κατ' αυτόν τον τρόπο καλλιεργείται το ιδεώδες της ευγενούς άμιλλας και αλληλεγγύης μεταξύ φοιτητών. Οι ομάδες μυήθηκαν στην αρχαία τέχνη και τον εκθεσιακό σχεδιασμό, καθώς τους ανατέθηκε ένα καινοτόμο θέμα: να προτείνουν εναλλακτικές εκδοχές έκθεσης αρχαίων σε δεδομένο περιβάλλον ιστορικής σημασίας, παρουσιάζοντας τις προτάσεις τους σε τρισδιάστατα προπλάσματα.

Τα Μαθήματα Εμβάθυνσης στη γλυπτική, την ιστορία τέχνης και πολιτισμού κορυφώνονται με το σεμινάριο επιγραφικής "Λίθινες Σελίδες Ιστορίας" που έχουμε σχεδιάσει για μεταπτυχιακούς κλασικών σπουδών, με την υποστήριξη του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών. Βρίσκουν, όμως, απήχηση αντίστοιχα στον ακαδημαϊκό κόσμο του εξωτερικού, όπως μαρτυρά η συμμετοχή συναδέλφων από Κολωνία, Βρετάνη, Νέα Υόρκη, Birmingham. Η "τριλογία μωσαϊκών" από αριστοκρατική συνοικία της ρωμαϊκής Πάτρας (περιοδική έκθεση) αποτέλεσε αφορμή για παρουσίαση στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, με έμφαση στις ελληνιστικές καταβολές της οικιστικής αρχιτεκτονικής. Από την υπαίθρια έκθεση "Προσευχές στον Κήπο του Μουσείου", με ενεπίγραφες επιτύμβιες στήλες από το Εβραϊκό νεκροταφείο στην Πάτρα του 16ου/17ου αιώνα, οι φοιτητές αποκόμισαν την αξία του διαχρονικού μουσείου, το οποίο φιλοξενεί και αναδεικνύει κάθε περίοδο της Ιστορίας. Τα πλέον πρόσφατα εξειδικευμένα σεμινάρια μας επικεντρώθηκαν στους διασταυρούμενους δρόμους πολιτισμού και τον διά της Τέχνης Διάλογο, όπως αυτός αποτυπώνεται στις αλληλεπιδράσεις λαών της Μεσογείου κατά την αρχαιότητα. Τα σχετικά σεμινάρια αρθρώθηκαν γύρω από τα αντικείμενα της έκθεσης "Η Πάτρα της Μεσογείου", που διοργάνωσε η Εφορεία Αρχαιοτήτων Αχαΐας.

Πρωταρχικό μας εργαλείο για την επιτόπια εκπαίδευση φοιτητών είναι η συλλογή του μουσείου καθαυτή. Ορμώμενοι από ιδιαιτερότητες και λεπτομέρειες των εκθεμάτων, ξεδιπλώνουμε μεθόδους ανάλυσης και ερμηνείας. Εξίσου, όμως, μας ενδιαφέρει να μοιραστούν οι φοιτητές το αποτέλεσμα, δομώντας μια κατανοητή παρουσίαση. Έτσι, πέραν του μαθησιακού σκέλους, προωθείται η ικανότητα των φοιτητών να αντιλαμβάνονται, να εμβαθύνουν και να αφομοιώνουν σε βαθμό που να μπορούν να το μεταδώσουν. Επιπρόσθετο πλεονέκτημα της επιτόπιας άσκησης είναι η ευκαιρία να παρακολουθήσουν την εγκατάσταση μιας σύγχρονης εικαστικής έκθεσης - πράγμα που διευρύνει τους καλλιτεχνικούς και γνωστικούς ορίζοντές τους. Ίσως το μέγιστο όφελος των φοιτητών είναι η ώθηση που τους δίνουμε να εξερευνήσουν οι ίδιοι τις ικανότητές τους και να τις βελτιώσουν, καθώς συνειδητοποιούν πως τα εκθέματα ενός μουσείου είναι ομιλούντα, όσο κι ένας χώρος ανασκαφής. Άρα ένας από τους στόχους ενός μουσείου αρχίζει να εκπληρώνεται, όταν αυτό πληροί τον εκπαιδευτικό του ρόλο. Όταν, αντί για εκθεσιακό κέλυφος, ερμηνεύεται ως κλειδί για την αποκρυπτογράφηση γρίφων του παρελθόντος.

Ευρωπαϊκές Ημέρες Πολιτιστικής Κληρονομιάς στο Αρχ. Μουσείο Πατρών

φΟΙΤΗΤΙΚΕΣ (προ) Τάσεις

IGEM PATRAS: ΜΙΑ ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΟΜΑΔΑ ΝΕΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ

(IGEM: INTERNATIONAL GENETICALLY ENGINEERED MACHINE)

Η «iGEM Patras» αποτελείται από δεκαέξι φοιτητές του Πανεπιστημίου Πατρών που κατέκτησαν **αργυρό μετάλλιο στον Διεθνή Διαγωνισμό Συνθετικής Βιολογίας «iGEM Competition»**, πετυχαίνοντας έτσι μια σπουδαία, παγκόσμια διάκριση. Πρόκειται για μια πολλά υποσχόμενη ομάδα νέων επιστημόνων, που σίγουρα θα μας απασχολήσει θετικά και στο μέλλον. Με αφορμή τη διάκριση αυτή, τα μέλη της ομάδας παραχώρησαν στο @Up την παρακάτω συνέντευξη:

Τι είναι αυτό που σας ώθησε να ασχοληθείτε με τη Φαρμακογονιδιωματική;

Η Φαρμακογονιδιωματική είναι ένα σχετικά νέο επιστημονικό πεδίο που συνδυάζει τη Φαρμακευτική επιστήμη με τη γενετική. Σε αντίθεση με τα άλλα τμήματα της χώρας, στο τμήμα Φαρμακευτικής του Πανεπιστημίου Πατρών υπάρχει μάλιστα και ξεχωριστό μάθημα, το οποίο σχετίζεται με αυτή. Μέσω αυτού του μαθήματος, λοιπόν, ήρθαμε για πρώτη φορά σε επαφή με κάτι τόσο μελλοντικό, αλλά όχι ανεφάρμοστο, όπως είναι η χρήση του γενετικού υπόβαθρου του ασθενούς για την επίτευξη εξατομικευμένης θεραπείας.

Ας υποθέσουμε πως η ίδια θεραπεία χορηγείται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο σε δύο διαφορετικούς ασθενείς. Πώς εξηγείται το γεγονός πως για τον έναν από τους δύο ενδέχεται να είναι τοξική, ενώ για τον άλλον καθόλα ωφέλιμη;

Αυτό ακριβώς είναι το ερώτημα στο οποίο έρχεται να απαντήσει η Φαρμακογονιδιωματική. Στο ανθρώπινο σώμα υπάρχουν συγκεκριμένα γονίδια, τα οποία επηρεάζουν τον ρυθμό μεταβολισμού συγκεκριμένων φαρμάκων. Ανάλογα με το γενετικό υπόβαθρο του κάθε ασθενούς, μπορεί ο ρυθμός με τον οποίο μεταβολίζει ένα φάρμακο να είναι πιο γρήγορος ή πιο αργός από αυτόν που θεωρούμε κανονικό ρυθμό μεταβολισμού ενός φαρμάκου. Έτσι, στην πρώτη περίπτωση απαιτείται αύξηση της

δόσης, μιας και το φάρμακο δεν παραμένει μέσα στον οργανισμό για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται ώστε να ασκήσει τη θεραπευτική του δράση, ενώ στην δεύτερη περίπτωση, απαιτείται μείωση της δόσης, μιας και παρατηρείται συσσώρευση του φαρμάκου εντός του οργανισμού, λόγω του αργού ρυθμού μεταβολισμού του, με αποτέλεσμα την εμφάνιση το-

Η ομάδα του iGEM Patras

Από αριστερά προς τα δεξιά: Γεώργιος Βαρίτης, Άννα Τσιρώνη, Γιώργος Ανδρονικίδης, Σταυρούλα Σιαμόγλου, Γιώργος Ψάριος, Ευανθία Ηλιοπούλου, Βασιλική Κατσαρού, Μαρία Κουστέλιου, Χαράλαμπος Παπακωνσταντίνου, Ιωάννης Δαραμούσκας.

ξικότητας.

Τι είναι οι στατίνες και γιατί αποφασίσατε να αποτελέσουν τη βάση του ερευνητικού έργου σας;

Οι στατίνες είναι μια κατηγορία φαρμάκων που χρησιμοποιούνται για τη μείωση των επιπέδων χοληστερίνης. Ο βασικός λόγος που μας οδήγησε στο να ασχοληθούμε με τον μεταβολισμό τους ήταν ότι θέλαμε το project μας να απευθύνεται σε μεγάλο αριθμό ασθενών, για αυτό και αποφασίσαμε εξ αρχής να ασχοληθούμε με την πλέον συνταγογραφούμενη κατηγορία φαρμάκων. Οι στατίνες είναι μάλιστα το πρώτο φάρμακο που πέτυχε πωλήσεις άνω των 10 δις δολαρίων σε έναν μόνο χρόνο.

Πώς καταφέρατε μια εφαρμογή να συνδυάζει τη Φαρμακογονιδιωματική και την τεχνητή νοημοσύνη; Πώς και από ποιους αυτή η εφαρμογή μπορεί να χρησιμοποιηθεί;

Η συγκεκριμένη εφαρμογή απευθύνεται σε επαγγελματίες υγείας, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για τον καθορισμό της απαιτούμενης δόσης του ασθενούς. Αυτό το οποίο επιτυγχάνεται μέσω της εφαρμογής είναι η διευκόλυνση του χρήστη μέσω καθοδήγησης, βήμα-προς-βήμα, για την ολοκλήρωση της απαιτούμενης γενετικής ανάλυσης. Τέλος, η τεχνητή νοημοσύνη (AI) αναλαμβάνει να «μεταφράσει» τα γενετικά δεδομένα σε κλινικά χρήσιμες πληροφορίες. Έτσι, ακόμη και κάποιος που δεν διαθέτει την απαραίτητη εμπειρία μπορεί να πραγματοποιήσει μόνος του την εν λόγω γενετική ανάλυση.

Υπήρξαν στιγμές που σκεφτήκατε πως πιθανόν δεν θα περατωθεί το εγχείρημά σας;

Κατά τη διάρκεια των 15 μηνών που διήρκησε η προσπάθειά μας υπήρξαν σίγουρα στιγμές που δυσκολευτήκαμε αρκετά, κυρίως λόγω του ότι είμαστε η πρώτη ομάδα από την Πάτρα που συμμετέχει στον συγκεκριμένο διαγωνισμό και δεν υπήρχε κάποιος να μας καθοδηγήσει.

Η κατάκτηση αργυρού μεταλλίου στον Παγκόσμιο Διαγωνισμό Συνθετικής Βιολογίας, iGEM Competition αποτελεί τεράστια επιτυχία. Στην τελική φάση του διαγωνισμού έλαβαν μέρος πάνω από 250 ομάδες. Πώς βιώσατε τον ανταγωνισμό;

Ήταν αναμφίβολα μια πρωτόγνωρη εμπειρία για όλους μας. Δεν συμβαίνει συχνά μια ομάδα από την Πάτρα να ανταγωνίζεται ερευνητικές ομάδες από μεγάλα Πανεπιστήμια του εξωτερικού, όπως το Stanford ή το MIT. Παρόλα αυτά, βρήκαμε σχετικά νωρίς σε τι είμαστε καλοί, σε τι θα μπορούσαμε δηλαδή να «επενδύσουμε», προκειμένου να ανταγωνιστούμε τις υπόλοιπες ομάδες.

Σκοπεύετε να συνεχίσετε ως ομάδα την ερευνητική σας δραστηριότητα;

Φυσικά! Αυτή τη στιγμή είμαστε, μάλιστα, στη διαδικασία σχηματισμού της ομάδας που θα συμμετάσχει στον επόμενο iGEM Competition, η τελική φάση του οποίου είναι προγραμματισμένη να πραγματοποιηθεί στο Παρίσι, το φθινόπωρο του 2021.

ΟΠΩΣ ΜΟΝΟ Η ΤΕΧΝΗ ΜΠΟΡΕΙ...

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΤΡΩΝΗΣ

ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ | ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΩΝ Π.Ο.Φ.Π.Π.
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Αγαπητέ μου αναγνώστη, ελπίζω το άρθρο αυτό να σε βρίσκει καλά. Ελπίζω πως είσαι ασφαλής εσύ, οι οικείοι σου και ο περίγυρός σου. Σου γράφω ελπίζοντας να αλαφρύνω λίγο το φορτίο σου, να γαληνέψω για λίγο τις ανησυχίες σου, να σου πω μια όμορφη κουβέντα, ένα καλό νέο λίγο πριν σβήσει αυτό το σκοτεινό έτος. Για να είμαι ειλικρινής, αυτό που σου προσφέρω είναι αυτό ακριβώς που αναζητώ και εγώ. Μα πριν φτάσουμε εκεί πρέπει πρώτα να διανύσουμε το ταξίδι.

Ας προσπαθήσουμε να επιστρέψουμε νοητικά σε μια εποχή όπου η ανθρώπινη αλληλεπίδραση δεν ήταν ποινικό αδίκημα και η έξοδος από το σπίτι δεν ήταν ένα καλά υπολογισμένο ρίσκο. Σε εκείνα τα χρόνια, ο κόσμος δεν

έμοιαζε τόσο με δυστοπικό μυθιστόρημα και οι άνθρωποι κουβαλούσαν τις χαρές και τις λύπες τους στον δρόμο, ο καθένας για τη δουλειά ή την ασχολία του. Υποθέτοντας πως κάποιος βρισκόταν στην Πάτρα, θα μπορούσαν αυτές οι άνευ μηνύματος μετακινήσεις να τον οδηγήσουν στην περιοχή της μαρίνας. Εκεί θα έβρισκε από τύχη, μοίρα ή GPS και το στέκι των Πολιτιστικών Ομάδων. Θα μπορούσε τότε να αποφασίσει να περάσει την πόρτα, ίσως μόνο για μια ερώτηση. Θα έβλεπε κάποια ομάδα να κάνει τη συνάντησή της, θα εκτιμούσε ίσως το αισθητικό αποτέλεσμα ή τον ζήλο των παιδιών, θα ρώταγε μερικά πράγματα για τις ομάδες και θα έφευγε. Ή θα έμενε. Για πέντε λεπτά, μια εβδομάδα, ένα εξάμηνο, κάμποσα χρόνια. Όλα αυτά θα παρέμεναν υποθετικά.

Το πρώτο lockdown έφτασε ξαφνικά και η ανακοίνωση για το κλείσιμο των πολιτιστικών ομάδων ακόμα περισσότερο. Πριν καν το συνειδητοποιήσω, οι συμπαίκτες μου βρίσκονταν σε λεωφορεία για τα σπίτια τους και έπρεπε να αποφασίσουμε ποιο θα ήταν το μέλλον των ομάδων μας. Έγιναν πολλές προσπάθειες να κρατήσουμε ζωντανή την επαφή, να συνεχίσουν οι ομάδες τις δράσεις τους. Αλλά όσο περνούσε ο καιρός γινόταν όλο και πιο δυσβάσταχτη η απόσταση. Πώς να συνεχίσουν οι ομάδες δίχως την επαφή; Μπορώ να κάνω θέατρο χωρίς τον συμπαίκτη μου; Μπορώ να χορέψω ταγκό χωρίς την αγκαλιά; Μπορώ να μάθω παραδοσιακούς χορούς σα μονάδα; Έχει καν νόημα αν μπορώ ή όχι; Έπρεπε κάθε ομάδα μόνη της, αλλά και όλες μαζί να αναζητήσουν ποιο είναι το νόημα να λειτουργούν σε μια κοινωνία όπου όλα μοιάζουν παγωμένα.

Πριν καν το καταλάβουμε το εξάμηνο είχε τελειώσει και το καλοκαίρι είχε φτάσει. Είχαμε μια ανάπαυλα για να βρούμε τι θα κάνουμε. Ο σύλλογος αντιλήφθηκε τον υπαρκτό κίνδυνο που έκρυβε ένα δεύτερο lockdown και μπήκε στη διαδικασία επίλυσης προβλημάτων πριν αυτά προκύψουν. Από ηλεκτρονικές συνελεύσεις και συναντήσεις μέχρι απλώς τον περιορισμό ατόμων, κάθε τι που γινόταν στο πλαίσιο των υγειονομικών οδηγιών δοκιμάστηκε, απέτυχε, δοκιμάστηκε ξανά, απέτυχε καλύτερα, σε μια φρενήρη προσπάθεια να βρεθεί αυτό το σημείο ισορροπίας που οι ομάδες θα μπορούσαν να επιβιώσουν και να συνεχίζουν να διασπείρουν τέχνη και μόνο.

Εδώ σου λέω ψέματα, αναγνώστη. Δεν ήταν μόνο αυτός ο σκοπός μας, η τέχνη δηλαδή. Το έβλεπες στα χαμογελαστά πρόσωπα και τις χαρούμενες φωνές. Στο πάθος, με το οποίο συμμετείχε ο σύλλογος στις συνελεύσεις και τις συζητήσεις. Στην πρωτοτυπία των ιδεών και την ανάγκη να ανοίξουμε, έστω από μακριά. Περισσότερο από ποτέ οι ομάδες επικύρωναν τον κοινωνικό χαρακτήρα που έχουν οι τέχνες τους. Περισσότερο από ποτέ ήθελαν να είναι ομάδες. Η παραλυτική μοναξιά της καραντίνας μας είχε θυμίσει πως η τέχνη, στην πιο αγνή, στην πιο ατόφια της μορφή είναι ένας, ίσως ο πιο αποτελεσματικός, τρόπος που έχουμε για να επικοινωνούμε και πως ο πολιτισμός δεν είναι παρά μια έκφραση της ανάγκης για το συν-είναι.

Έτσι, δημιουργήσαμε ένα server στην εφαρμογή του Discord για να λειτουργήσει ως εικονικό στέκι των Π.Ο.Φ.Π.Π. Να είναι το πάτωμα που χορεύουμε, το πανί προβολών, η θεατρική σκηνή, το τραπέζι του debate, η βιβλιοθήκη μας, ο χώρος συνάντησής μας. Με φαντασία και εφευρετικότητα εξασκούμαστε σε χορευτικές τεχνικές απ' το σπίτι μας, «αγκαλιάζουμε» τον παρτενέρ μας στο ταγκό, εξερευνούμε το θέατρο με περιορισμένα εκφραστικά μέσα. Επίσης, παρακολουθούμε ταινίες αναλύοντάς τις με την υπόλοιπη διαδικτυακή «αίθουσα», διαβάζουμε τα αγαπημένα μας κείμενα χουχουλιάζοντας στον καναπέ και γράφουμε τις δικές μας ιστορίες. Βρισκόμαστε χώρια, υπάρχουμε μαζί.

Ελπίζουμε όχι για πολύ ακόμα.

Θέλω να κλείσω με ένα μικρό τετράστιχο σφηνωμένο στο μυαλό μου. Ένα τετράστιχο που εκφράζει καλύτερα αυτό που νιώθω για τις Πολιτιστικές Ομάδες Φοιτητών Πανεπιστημίου Πατρών από όλο το υπόλοιπο κείμενό μου. Όπως μόνο η Τέχνη μπορεί να επικοινωνήσει.

*“Hope” is the thing with feathers –
That perches in the soul –
And sings the tune without the words –
And never stops – at all –*

E. Dickinson, «Hope» is the thing with feathers.

«ΑΞΙΖΕΙ ΠΡΩΤΑ ΝΑ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΟΥΜΕ ΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΜΑΣ ΚΙ ΕΠΕΙΤΑ ΝΑ ΕΠΕΚΤΑΘΟΥΜΕ ΚΑΙ ΣΕ ΑΛΛΑ ΑΣΤΕΡΙΑ»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ**
ΔΕΥΤΕΡΟΕΤΗ ΦΟΙΤΗΤΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Ονομάζεται Κωνσταντίνος Βασιλόπουλος, είναι 19 χρόνων, δευτεροετής φοιτητής του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Πατρών.

Κατάγεται από τη Ναύπακτο και ασχολείται με την αστρονομία και την αστροφωτογραφία. Είναι ενεργό μέλος της Αστρονομικής Εταιρείας Πατρών 'Ωρίων', συνιδρυτής της Ομάδας Αστρονομίας Ναυπάκτου και διατηρεί μια στήλη αστροφυσικής και αστρονομίας στην τοπική εφημερίδα της Ναυπάκτου *Εμπρός*. Τον συναντήσαμε εκ μέρους του @Up για να συζητήσουμε για τη διαδρομή του και τα σχέδιά του:

Ποια ήταν η πρώτη φορά που αποφάσισες ότι θέλεις να ασχοληθείς με την αστροφυσική και την αστροφωτογραφία; Ποια ήταν η πρώτη επαφή με τον κλάδο; Υπήρξε κάποιος, ο οποίος σε ενέπνευσε;

Όλα ξεκίνησαν όταν ήμουν τρίτη γυμνασίον, πριν από έξι χρόνια περίπου, τότε που ο καθηγητής της Φυσικής μας ενημέρωσε για κάποια μαθήματα αστρονομίας και αστροφυσικής που θα ξεκινούσε ένας συνάδελφός του στη Ναύπακτο, με σκοπό τη συμμετοχή στον Πανελλήνιο Διαγωνισμό Αστρονομίας και Αστροφυσικής της Αστρονομικής Εταιρείας Βόλου. Η αλήθεια είναι ότι ο καθηγητής μου με ώθησε αρκετά, ώστε να δηλώσω συμμετοχή παρά την επιφυλακτικότητα μου. Έτσι, λοιπόν, την επόμενη Κυριακή πήγα για τη γνωριμία και το πρώτο μάθημα! Πήγα και στις επόμενες... Τότε, ένας ενθουσιασμός – φλόγα γνώσης να το χαρακτηρίσω; – ξύπνησε μέσα μου και από τότε καιει και με οδηγεί ακόμα. Η αστροφωτογραφία ήρθε πιο μετά, περίπου πριν από δύο χρόνια. Τότε σκέφτηκα πως θα μπορούσα να συνδυάσω την αστρονομία με τη φωτογραφία που είχε αρχίσει να μου κεντρίζει το ενδιαφέρον σε ένα χόμπι! Από τότε ασχολούμαι ερασιτεχνικά τόσο με τη φωτογραφία τοπίου, αλλά και την αστροφωτογραφία. Αυτά τα λίγα χρόνια της πορείας μου έως τώρα, έχω γνωρίσει και διαβάσει αρκετούς πετυχημένους ανθρώπους στον χώρο αυτόν. Εντούτοις, ο αρχικός μου εμπνευστής ήταν ο φυσικός που έκανε τα μαθήματα και συνεχίζει να τα κάνει, Αργύρης Δρίβας, με τον οποίο έχουμε άριστη συνεργασία και διαπροσωπική σχέση. Ερχόμενος στο πανεπιστήμιο, γνώρισα τον καθηγητή Κωνσταντίνο Γουργουλιάτο, έναν εξαιρετικό άνθρωπο και επιστήμονα. Τέλος, έχω την τύχη να γνωρίζω αρκετά καλά τον επίτιμο διευθυντή του Ευγενίδειου Πλανητάριου κ. Διονύση Σιμόπουλο. Σε αυτό που θέλω να καταλήξω είναι πως αυτά τα τρία πρόσωπα λειτουργούν σαν δείκτες στην πορεία μου και πιστεύω πως αν καταφέρω λίγα από όσα κατάφεραν και οι τρεις ξεχωριστά θα είμαι ευτυχισμένος!

Ποια θεωρείς ότι είναι τα κλειδιά για να πετύχει κανείς σε αυτούς τους τομείς; Τι θα συμβούλευες έναν μαθητή ή φοιτητή που θέλει τώρα να κάνει τα πρώτα του βήματα στον κόσμο αυτόν;

Η αλήθεια είναι ότι οι χώροι της αστρονομίας, της αστροφυσικής και της αστροφωτογραφίας είναι αρκετά απαιτητικοί. Τι έχω καταλάβει εγώ ότι χρειάζεται για να πετύχεις; Πρωτίστως, αρκετό διάβασμα, αλλά δευτερευόντως – και εξίσου σημαντικό –, είναι η αγάπη γι' αυτό που κάνεις! Μπορεί αυτά να ακούγονται παρωχημένα και συνηθισμένα, αλλά η επιτυχία σε κάποια πράγματα οφείλεται στην απλότητα των αποφάσεών μας. Η μοναδική συμβουλή μου, λοιπόν, κυρίως στον κάθε μαθητή και αργότερα φοιτητή, είναι πως αν είναι αυτό το πραγματικό του όνειρο, να το κυνηγήσει όσο μπορεί! Δεν φτάνει μόνο το διάβασμα, αλλά και η όρεξη και η θέληση που έχεις. Κάτι που άκουσα και με άγγιξε είναι πως αν κυνηγάμε ένα καλύτερο αύριο για τους εαυτούς μας, το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να παλεύουμε για ένα καλύτερο σήμερα, ώστε να θύσουμε τις καλύτερες βάζσεις για το αύριο!

Θεωρείς πιθανό να πραγματοποιηθεί κάποια στιγμή ένα διαστρικό ταξίδι;

Πριν απαντήσω, θέλω να κάνω ένα σχόλιο πάνω σε αυτή την ερώτηση, μιας και μου την κάνουν αρκετά συχνά. Θα ήθελα να επισημάνω πως τα αστρικά ταξίδια, αν και αποτελούν διακαή πόθο του ανθρώπου, εντούτοις είναι πολύ δύσκολα στην επίτευξή τους. Μπορεί για τις μηχανές να είναι πιο εύκολο, αλλά για τον άνθρωπο είναι σίγουρα ακόμα μακρινός στόχος. Πιστεύω πως αξίζει πρώτα να εξερευνήσουμε τη γειτονιά μας, δηλαδή τους πλανήτες του Ηλιακού μας συστήματος κι έπειτα να επεκταθούμε και σε άλλα αστέρια.

Ποιοι είναι οι στόχοι σου και τα όνειρα σου για το μέλλον;

Γενικά, είμαι ένας άνθρωπος που κάνει όνειρα, αλλά προσπαθώ να μην με παρασύρουν. Θέλω και πιστεύω πως μπορώ να τελειώσω τη σχολή μου στα δύο χρόνια ακόμα που έχω και μετά θα ανοίξει ο δρόμος να προχωρήσω ακόμα πιο μακριά με ένα μεταπτυχιακό και διδακτορικό. Ναι, θα ήθελα να δουλέψω στη NASA ή στην ESA, αλλά αυτό μπορεί να περιμένει. Τώρα συγκεντρώνομαι στη σχολή μου, αλλά και στην εξέλιξη των ικανοτήτων μου στην αστροφωτογραφία. Το μότο που με ακολουθεί είναι «πως όλα γίνονται για κάποιο λόγο» και επειδή δεν με έχει απογοητεύσει ως τώρα, θεωρώ πως στο τέλος, εν μέσω πάντα δυσκολιών που ενδεχομένως τύχουν, θα είμαι χαρούμενος και ευτυχισμένος με αυτό που θα κάνω!

ΠΡΟΦΙΛ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ:

Facebook: Kostas Vasilopoulos

Instagram: kostasvas_

cecece

Το @Up ΠΡΟΣΚΑΛΕΙ όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας σε συνεργασία! Η εκδοτική ομάδα του περιοδικού βρίσκεται στη διάθεσή σας στην ηλεκτρονική διεύθυνση **newsletter@upatras.gr**.

Η ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΕΧΕΙ ΑΠΩΛΕΣΕΙ ΤΗΝ ΗΘΙΚΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑ

ΜΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΨΥΧΟΠΑΙΔΗ

Καλλιτέχνης με διεθνή ακτινοβολία και δραστήριος συγγραφέας σημαντικών κειμένων για την Τέχνη και την αισθητική, πρωτοπόρος και ανήσυχος, ο ομότιμος καθηγητής της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών του ΕΚΠΑ, Γιάννης Ψυχοπαίδης, πρόσφατα εξέφρασε τη βούλησή του να δωρίσει στη Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Πατρών μια σειρά μεταξοτυπιών του και την οικογενειακή του συλλογή βιβλίων (που τροφοδότησε και τον αδελφό του Κοσμά Ψυχοπαίδη, ομότιμο καθηγητή πολιτικής φιλοσοφίας στο ΕΚΠΑ), αποτελούμενη από 1200 βιβλία.

Ένα κομβικό χαρακτηριστικό της καλλιτεχνικής ιδιοπροσωπίας του Ψυχοπαίδη συνιστά η διακαλλιτεχνικότητα όπου συναντώνται ο λόγος και η εικόνα και επομένως διαφορετικές εκφάνσεις της Τέχνης. Απότοκη αυτής της ιδιοπροσωπίας του είναι η «εικαστική βιογραφία» ή και «αυτοβιογραφία» που αποτελείται από εικονογραφικές βιογραφίες ξεχωριστών ανθρώπων των Γραμμάτων και της Τέχνης. Πρόκειται για πρόσωπα, όπως ο ίδιος τα προσδιορίζει, «συμπαράστατες σε δύσκολους καιρούς, πυξίδες πορείας και μέτρο κριτικής και αυτοκριτικής, κομμάτια ενός φανταστικού αλλά και πραγματικού γενεαλογικού δέντρου, που κάνει τον άνθρωπο σήμερα να αισθάνεται ότι δεν στέκεται μόνος, ότι μοιράζεται μαζί με άλλους μια μεγάλη πνευματική κληρονομιά, ότι ο κόσμος μέσα του είναι το επεξεργασμένο αποτύπωμα του κόσμου γύρω του – και αντίστροφα».

Καλλιτέχνης που γεφυρώνει το παρελθόν με το παρόν, τον λόγο με την εικόνα, τη ζωγραφική με την ποίηση, ο Γιάννης Ψυχοπαίδης πέρασε και ακόμη περνάει τον καιρό του εγκλεισμού, στο εργαστήριό του στο Ρίο, πάντα δημιουργικός και στοχαστικός προετοιμάζοντας το επόμενο βήμα της προσωπικής του διαδρομής, αλλά και της δημιουργικής συνύπαρξής του με μια ομάδα «μαθητών» του. Θεωρώντας ότι είναι καλλιτέχνης που εκφράζει τη βούληση του περιοδικού μας να στήσει πολλαπλές γέφυρες, δηλαδή ένα δίκτυο επικοινωνίας ανάμεσα σε διαφορετικές ομάδες ανθρώπων και σε ποικίλες δραστηριότητες και δράσεις, του ζητήσαμε να απαντήσει σε δύο ερωτήματα που θεωρούμε ότι αφορούν τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνονται η αισθητική και οι συνειδήσεις των ανθρώπων.

Σε συνέντευξή σας, με αφορμή την πρόσφατη έκθεσή σας «Ποιητικά. Η ζωγραφική συναντάει την ποίηση», στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, κάνετε λόγο για «το συνολικό έργο τέχνης», που είναι κατ'εξοχήν συνθήκη της πρωτοπορίας. Αυτή τη συνθήκη την συναντάμε στην Ελλάδα; Και ποιον αφορά; Την πνευματική ελίτ ή όλον τον κόσμο;

Και βέβαια, τη συναντάμε στην Ελλάδα με την κληρονομιά που μας άφησε η γενιά του τριάντα και οι υπερρεαλιστές, καθώς μια ολόκληρη κοινωνία που έβγαине από τον πόλεμο, την Κατοχή, τον Εμφύλιο αναζητούσε την

ταυτότητά της, αλλά και ένα καινούργιο στίγμα σε όλα τα επίπεδα της έκφρασης, σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο. Η ποίηση τότε έδινε με τον αινιγματικό και ριζοσπαστικό της λόγο μια καινούργια αντίληψη του κόσμου. Και μάλιστα το «συνολικό έργο», ζωντανό με απόλυτο και λαϊκό τρόπο, ήταν διάχυτο στην κοινωνία. Τότε βλέπουμε τον Μίκη Θεοδωράκη να δουλεύει με ποιητές της γενιάς του '30, τον Χατζηκυριάκο-Γκίκα να σκηνογραφεί τη Ραλλού Μάνου... Μια ολόκληρη γενιά καλλιτεχνών συμπλέουν με κοινά οράματα. Από τη μια μεριά η ποίηση από την άλλη ο κινηματογράφος, που εκείνα τα χρόνια βρίσκονταν στην άνθησή τους με μεγάλους δημιουργούς του λόγου και της εικόνας, κληροδότησαν στη γενιά του '60 μια μεγάλη παρακαταθήκη, που διαμόρφωσε την αισθητική και τη συνείδηση των ανθρώπων σε μια εποχή που κυριαρχούσε το βιβλίο και όχι η τεχνολογία. Έτσι, μάθαμε να αγαπάμε την Τέχνη συνολικά, σε όλες τις εκφάνσεις της.

Σύμφωνα με την αντίληψή σας η αισθητική που καλλιεργείται μέσα από τον λόγο και την εικόνα, δηλαδή την Τέχνη, επηρεάζει την καθημερινότητα όλων μας. Με ποιον τρόπο; Και πώς συνδέεται η αισθητική με την πολιτική;

Κοιτώντας προς τα πίσω, η ποίηση για τη γενιά μας ήταν σαν μια φυσική πηγή όπου ξεδιψάγαμε και μετά ξαναδιψούσαμε, κάτι σαν φώτα πορείας στα χρόνια της νεανικής ελευθερίας. Μια έκφραση που σε πείσμα των καιρών αλλά και ακριβώς εξαιτίας των καιρών, διαφύλασσε τη λιτότητα, την πυκνότητα, την ακρίβεια και τη βαριά υπαρξιακή στόχευση. Φανέρωνε τον πλούτο του ελάχιστου, τις αμφισημίες των πραγμάτων και των λόγων, το οικείο και αινιγματικό ενός κόσμου που ήταν μαζί ατομικός και συλλογικός. Παράλληλα, μέσα στη μαχητική κινητικότητα της νεανικής ελευθερίας μας, όσα ζούσαμε το πρωί, τα ζωγραφίζαμε το βράδυ. Η ζωή και η τέχνη σε μια ενότητα σχεδόν αδιάσπαστη. Η ζωγραφική είναι ένας διάλογος μέσω των σχεδίων, των εικόνων, των μορφών και των χρωμάτων.

μια συνομιλία μ' έναν κόσμο δοξεί να μετατρέψει μια ιδιική. Η ζωγραφική δεν έχει εμπειρία του ξεπεράσματος παιχνίδι. Είναι σαν ένα ξόρσει αλλά που πάει να κατευτου παραλογισμού που είναι τούμενο κάθε ζωγράφου είκόσμο όχι όπως είναι, αλλά

Σήμερα, ως ενεργός πολίρινα στην πόλη φρίττω με Η αισθητική έχει απωλέτον τρόπο που αντιμετωπίσαι αν επικρατεί μια αγαβαρβαρότητας. Στη χώρα μπορεί να δει το «κάτι»

Μια τρυφερή συνάντηση και που ζει γύρω μας· και φιλοωτική αλήθεια σε συλλογιατί. Είναι η αρχέτυπος του φόβου μέσα από το κι που δε μπορεί να ακυρώνάσει όσο μπορεί την πίκρα η ζωή. Γι' αυτό το μεγάλο ζηναι να αναπαραστήσει έναν όπως θα μπορούσε να είναι.

της που περπατά καθημετις εικόνες που συναντώσει την ηθική της αξία. Από ζουν ο πολίτης και η εξουτο περιβάλλον αποδεικνύστή σχέση εμπιστοσύνης ή μας λείπει το «μάτι» που θα και να το επουλώσει. Δυστυ

χώς η πολιτεία αδιαφορεί πλήρως γι' αυτό που συμβαίνει μέσα και γύρω απ' αυτήν. Η κυριαρχία της παγκοσμιοποίησης οδηγεί τον κόσμο σε μια ήττα, μια απόσυρση και ουσιαστικά σε μια ιδιώτευση. Γι' αυτό, οι άνθρωποι πλέον λειτουργούν σε ιδιωτικές κυψέλες και προσπαθούν να επιβιώσουν χάριν του ιδίου οφέλους και όχι στο όνομα μιας συλλογικής αλήθειας. Όλα όσα είχαμε φανταστεί, ελπίζαμε και στα οποία στηριζόμαστε τη δεκαετία του '60 μπορεί να μην έχουν σβήσει εντελώς, αλλά πρέπει να παλεύεις με όλες σου τις δυνάμεις για να εξακολουθείς να τα διεκδικείς. Βαλλόμαστε πανταχόθεν από τις σειρήνες ενός ακραίου καταναλωτισμού, μιας πλαστής ευδαιμονίας που σήμερα έχει μετατραπεί σε κρίση αξιών. Και η κοινωνία μας δεν είναι θωρακισμένη. Άγεται και φέρεται με λανθασμένες αποφάσεις. Χάθηκαν οι κώδικες επικοινωνίας.

Οι τέχνες και οι δημιουργοί καλούνται—πόσο μάλλον σήμερα—να μεταφράσουν τα αισθήματα της οδύνης, τη γεύση της αλήθειας σε μια γλώσσα που σκέφτεται πάνω στον εαυτό της και τα μέσα της, που αναστοχάζεται την ιστορία της και τα όριά της. Η δημιουργία σήμερα καλό θα ήταν, αντί να αρθεί στο ύψος, να βυθιστεί στο βάθος των περιστάσεων, να αναζητήσει αυτά που δεν ξέρει, να επινοήσει αυτό που νοσταγλεί, να θυμηθεί αυτά που ξέχασε και να ξεχάσει αυτά που ήδη ξέρει.

BIBΛΙΟ

Η ΑΚΙΔΑ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ:

Ράνια Καραχάλιου, Σκλήθρα

ΜΑΤΙΝΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ

ΥΠΟΨΗΦΙΑ ΔΙΔΑΚΤΩΡ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Σαράντα δύο ανομοιογενή κείμενα στεγάζονται στην πρώτη εκδοτική παρουσία της Ράνιας Καραχάλιου υπό τον τίτλο Σκλήθρα που κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Εκάτη το 2018. Η ανοίκεια οπτική, η παιγνιώδης διάθεση, η ειρωνική σκωπτικότητα, η ευρηματική εικονοποιία, η δυστοπική αισθητική, η διακειμενικότητα, ο έρρυθμος λόγος αποτελούν μερικά από τα κύρια γνωρίσματα της Σκλήθρας, τα οποία βρίσκονται σε συστοιχία με την ευθύβολη αφηγηματική της γλώσσα: λογοπαίγνια, αμφισημία, μείξη των γλωσσικών και υφολογικών επιπέδων. Η συγγραφέας επιχειρεί να σχηματοποιήσει την ειρωνική συνθήκη με ποικίλα αφηγηματικά τεχνάσματα, όπως το παράλογο, το χιούμορ, ο σαρκασμός, η παρωδία, ο μαγικός ρεαλισμός. Ο αποτελεσματικός τρόπος με τον οποίο μεταχειρίζεται αυτά τα τεχνάσματα της επιτρέπουν να ταλαντεύεται με άνεση σε ετερόμορφες λογοτεχνικές εκφράσεις και είδη: μικροαφηγήσεις των οποίων η ρεαλιστική προοπτική και τεχνοτροπία υπονομεύονται διαρκώς, επιστολές με παραλήπτη κάποιον «σκοτεινό κύριο», πεζά ποιήματα, ιδιότυπες παραβολές και αλλόκοτα παραμύθια. Πρόκειται δηλαδή για ένα ειδολογικό υβρίδιο, το οποίο υπηρετείται κι από τα ανάλογα αφηγηματικά εργαλεία. Τα όρια ανάμεσα στο πραγματικό και το παράδοξο συμφύρονται διαρκώς, έτσι ώστε η εγρήγορση του αναγνώστη κρίνεται αναγκαία.

Η κύρια δεξαμενή από την οποία η συγγραφέας αντλεί το υλικό της είναι η μνήμη, και, μάλιστα, από την πρωταρχική της κοιτίδα, την παιδική και την όψιμα εφηβική. Εξορύσσοντας και σταχυολογώντας το παρελθόν κατασκευάζει μέσα από τις μικροιστορίες τους μικρά πορτρέτα αφανών ηρώων: η Μαρία η δαιμονισμένη που «ξεμπρόστιαζε τους αμαρτωλούς», η Ρεβέκκα η γεροντοκόρη που έσφαζε τις μπάλες που έπεφταν στην αυλή της, η θεία Μερόπη και τα προξενιά της, ο θείος Κώστας που εκτελούσε χρέη χασάπη ή ο κύριος Βίκτωρας που χειρουργείται στον εγκέφαλο ύστερα από άσχημη διάγνωση. Η κοινή εμπειρία αποτελεί το σημείο εκκίνησης για να πραγματευτεί τα καίρια ζητήματα της ζωής, του θανάτου, της ματαιοδοξίας, της υπαρξιακής αγωνίας, αλλά και της καλλιτεχνικής δοκιμασίας.

Δύο βασικοί θεματικοί άξονες, άμεσα συναρτώμενοι, γύρω από τους οποίους οργανώνονται αφηγηματικά πολλά από τα κείμενα του βιβλίου, είναι ο θάνατος και η σιωπή στις ποικίλες κυριολεκτικές ή μεταφορικές όψεις τους. Στο αφήγημα «Ζελοτέιπ για περίπτωση ανάγκης» εξομολογείται πως «πιο πολύ, όμως, από τ' άγρια θηρία και τους κρότους φοβόμουν τη σιωπή, γιατί ένιωθα να γδέρνει το δέρμα μου από τα μέσα. Η 28η Οκτωβρίου των τεσσάρων μου χρόνων υπήρξε άκρως αντιπροσωπευτική της αλλόκοτης αυτής σιωποφοβίας». Και συνεχίζει πως κατά τη διάρκεια των επίσημων εορτασμών για την εθνική επέτειο, στην πλατεία του χωριού, η μικρή ηρωίδα αρχίζει να τραγουδά μέσα σε άκρα σιωπή το τραγούδι που της είχε μάθει πρόσφατα ο παππούς της. Η μητέρα της γνώφει να κάνει ησυχία και «έκτοτε, σε κάθε εθνική εορτή, κουβαλάει στην τσάντα της ένα ζελοτέιπ

για περίπτωση ανάγκης». Το αφήγημα τελειώνει με την υποσημείωση: «Ευτυχώς, το χούι αυτό σταμάτησε, όταν έμαθα ανάγνωση και γραφή, και γινόμεν κατ' επιλογήν σιωπή η ίδια», και συνομιλεί με ένα από τα τελευταία κείμενα του βιβλίου που φέρει τον τίτλο «Σιωπή πολυτελείας»:

Μαύρα σακάκια φόραγαν, τύποι πελώριοι, θαρρείς κρύβαν ξυλοπόδαρα μες στα μπατζάκια τους, τύποι με τιθασευμένες φαβορίτες, γυαλιστερά μουστάκια και σιδερωμένες μούρες. Σ' έναν πάγκο στη μέση της πλατείας είχαν απιθώσει ζυγαριά πολυτελείας. Απερίσπαστοι, στον έναν ζυγό έβαζαν σιωπή και στον αντικριστό χρυσάφι. Όταν ισορρόπησε η ζυγαριά, αναφώνησαν με δέος η σιωπή είναι χρυσός. Έγχαροι σφήνωναν χρυσάφι στις μασέλες τους και μοίραζαν βουβαμάρα.

Κι έπαιρναν οι άνθρωποι / ξεχνώντας πως / η κούφια σιωπή / δεν επουλώνεται / κακοφορμίζει.

Η σιωπή, επομένως, προβάλλει αφενός, ως περιεκτική στάση ζωής που την επιβάλλει η ατομική συνείδηση με όρους κάθαρσης, αντισυμβατική ενάντια στη φλυαρία και τη μεγαλοστομία και αφετέρου, ως έξωθεν επιλογή και μορφή παραίτησης από τον λόγο, με τη διπλή του έννοια, ως συνώνυμη του κενού.

Στενά συνδεδεμένοι με την ποιητική της σιωπής, ο θάνατος και η απώλεια μεταστοιχειώνονται σε μικρές σκλήθρες αγκυλωμένες στο συγγραφικό χέρι και, κατ' επέκταση, στο αφηγηματικό σύμπαν του βιβλίου. Ο θάνατος, πανταχού παρών, δίνεται πάντα μέσα σε συμφραζόμενα ειρωνικά, αλληγορικά, παράδοξα που συμβαδίζουν με την αναπόδραστη ανθρώπινη συνθήκη του: η κυρά-Γιάνναινα που αναπαύτηκε σε τόπο καταψύξεως, η γιαγιά Ουρανία που αποχαιρέτησε τον μάταιο τούτο κόσμο με τον αρχάγγελο Μιχάλη «φουριόζο να τη φορτώνει άρον άρον στις φτερούγες του» ή η παρτίδα σκάκι, η οποία «σκαλωμένη» στον εγκέφαλο του κυρίου Βίκτωρα ολοκληρώθηκε μέσα από μια νευροχειρουργική επέμβαση. Η έννοια του θανάτου αποδίδεται και έκτυπα. Λίγο πριν από την ομολογία του συγγραφικού υποκειμένου για τη φανταστική ύπαρξη του σκοτεινού κυρίου με σκοπό την αναγνωστική πλάνη, η ετυμηγορία είναι η εξής: ένοχοι κι οι δυο / για φόνο εκ προμελέτης. Στην επόμενη σελίδα αναγράφεται: η σελίδα αυτή εσκεμμένα μένει νεκρή. Είναι το κενό το οποίο καλείται στο τέλος ο αναγνώστης να αποκρυπτογραφήσει, να συμπληρώσει, να νοσηματοδοτήσει, ώστε να ενεργοποιηθεί η αφηγηματική διαδικασία. Απώλειες ζωτικές, σωματικές, υλικές, συναισθηματικές, ρωγμές και ατελείς εκβάσεις, μικρές ήττες, η αγωνία για το τέλος, αφού «όλα έχουν ημερομηνία λήξης», όπως αναφέρεται στην επιστολή 9η.

Ένα υπόρρητο αλλά βασικό ζήτημα που θεματοποιείται στο βιβλίο είναι και η έννοια της ποιητικής, ως αναπόδραστη ανάγκη εκδήλωσης, ως επίπονη διαδικασία αναζήτησης, ως καλλιτεχνική βάσανος:

Ήμουν μικρή, πολύ μικρή, όταν μου πρωτοψιθύρισες θα σε συντροφεύω εσαεί. Καθότι λόγο δεν μ' άφησες να' χω στη δήλωση αυτή, ούτε ήξερα ακόμη τι σημαίνει εσαεί, ξεκίνησα να συλλέγω αντιπερισπασμούς. Στην αρχή γραμματόσημα, χαρτιά αλληλογραφίας, αρωματικούς φακέλους, μολύβια με φαγωμένη μύτη, ή χωρίς.

Κι ύστερα λέξεις / λύκαινες λέξεις / να τις θηλάζω / σε κάθε σου επίσκεψη.

Η αναμέτρηση του συγγραφικού υποκειμένου με τις λέξεις αναδεικνύεται ως επίπονο και αμφιθυμικό εγχείρημα το οποίο, συνάμα, με έντονη την αυτοαναφορική του διάσταση αποτυπώνεται έκτυπα μέσα από τις παρηχήσεις:

Τόσα πάρε δώσε, τόσες βίζιτες, και δεν μου συστήθηκαν
ακόμα, σκάβω, σκεύος, σκιρτητής, σκήνωμα, σκηπτός,
σκλήθρα που μπήγεσαι ανεπίστρεπτα στο σώμα.

Αυτός ακριβώς είναι, τελικά, και ο βασικός ιστός που συνέχει τα κείμενα της Καραχάλιου: η σκλήθρα ως ακίδα που αναμοχλεύει τη μνήμη, ως ενοχλητικό μνημονικό κατάλοιπο, η σκλήθρα ως μετωνυμία της πληγής, του τραύματος, του υπαρξιακού άλγους, της φθοράς και του θανάτου, αλλά κυρίως ως αισθητική αποτύπωση της απώλειας, η οποία ξορκίζεται μόνο μέσα από τη γραφή.

Η Ράνια Καραχάλιου σπούδασε στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών και έλαβε το διδακτορικό της δίπλωμα στην Κοινωνιολογία. Το παρόν διάστημα εργάζεται ως μεταδιδάκτορας (στο ερευνητικό πρόγραμμα «TRACE: Ανιχνεύοντας τον ρατσισμό στον αντιρατσιστικό λόγο: Μια κριτική προσέγγιση στον ευρωπαϊκό δημόσιο λόγο για τη μεταναστευτική και προσφυγική κρίση») και ως έκτακτο διδακτικό προσωπικό στο ίδιο τμήμα.

«ΦΟΒΗΘΗΚΑΝ ΕΜΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΔΑΙΜΟΝΙΑ |

ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΠΙΣΤΕΥΟΥΜΕ ΠΟΥΘΕΝΑ»

Διαβάζοντας το βιβλίο *Γκιακ* του Δημοσθένη Παπαμάρκου

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΤΕΤΑΡΤΟΕΤΗΣ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Η πρώτη επαφή με το βιβλίο του Δημοσθένη Παπαμάρκου, όπως με κάθε βιβλίο, είναι το εξώφυλλο, όπου απεικονίζεται ένα χαρακτηριστικό σχέδιο του Γκόγια με τέσσερις ταύρους να βρίσκονται σε πάλη, με τον τελευταίο να κείται νεκρός. Η ερώτηση «γιατί;» προκύπτει αβίαστα και στη συνέχεια και η απάντηση: «Αφού με ρώτηξες θα σου πω...». Με αυτή τη συνθήκη αιτίου-αιτιατού ξεκινάει το πρώτο από τα εννιά διηγήματα που ακολουθούν. Η γλώσσα είναι αιχμηρή καθώς αποτελεί ντοπιολαλιά της Λοκρίδας, διαποτισμένη με αρβανίτικες φράσεις σε σημεία κορύφωσης του συναισθηματισμού των ηρώων-αφηγητών, οι οποίοι είναι Αρβανίτες στρατιώτες που γύρισαν από τη Μικρασία.

Ο κάθε αφηγητής απευθυνόμενος σε διαφορετικό πρόσωπο κάθε φορά, που παραμένει σιωπηλό, είναι σαν να μας καθίζει στο σιδερένιο τραπέζι και να μας υπενθυμίζει ότι «τότες δεν ήταν όπως τώρα». «Ακούγοντας» την πρώτη ιστορία, ο αναγνώστης έρχεται αντιμέτωπος με ένα πρωτόγνωρο συναίσθημα, σαν να διαβάξει πρώτη φορά μια ιστορική αλήθεια: στον πόλεμο δεν υπάρχει κανένας καλός και κανένας που δεν βουτιέται στο αίμα και τη λάσπη. Και όμως ο ιστορικός επαναπροσδιορισμός προκύπτει ως αποτέλεσμα, το βασικό διάγγελμα αυτού του έργου είναι η ανάγκη για τη ζωή, η ανάγκη για ζωή στη Μικρασία, μέσα ως την Άγκυρα, πίσω στην Λοκρίδα, η ανάγκη για ζωή στην προσφυγιά, η ανάγκη για ζωή και ας έχει δείξει το πιο σκληρό της πρόσωπο. Η ζωή μετά τον πόλεμο υπό μία προϋπόθεση, έναν απαράβατο όρκο, μία παραδοσιακή ευθύνη των Αρβανιτών, το «γκιακ» που σημαίνει αίμα, αδελφικό αίμα, εκδίκηση, αντεκδίκηση, φυλή.

Όλα αυτά δοσμένα από τον συγγραφέα με αριστοτεχνικό τρόπο, ανάμεσα στη βαναυσότητα και την τρυφερότητα, στον ακραίο ρεαλισμό και στην πιο βαθιά ποιητικότητα. Σε καμία ιστορία δεν υπάρχει περίσσειμα, όλα απαντώνται την κατάλληλη στιγμή, απόλυτα φυσικά. Δοσμένα σε προφορική γλώσσα γεμάτη δύναμη γιατί υπερασπίζεται την αλήθεια.

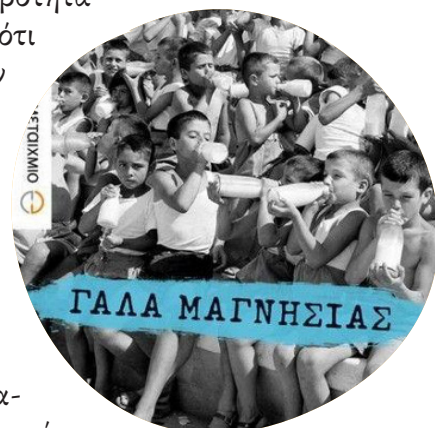
ΓΑΛΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ ένα μυθιστόρημα ενηλικίωσης

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΔΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΕΤΑΡΤΟΕΤΗΣ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Το *Γάλα Μαγνησίας* του Κώστα Ακρίβου είναι ένα μυθιστόρημα ενηλικίωσης (crossover), η πλοκή του οποίου ξετυλίγεται σε ένα εκκλησιαστικό οικοτροφείο αρρένων τη μεταβατική δεκαετία του '70. Οι πρωταγωνιστές, τέσσερις έφηβοι φίλοι που προέρχονται από φτωχές οικογένειες της επαρχίας του Βόλου, ο Αχιλλάκος, ο Μικ, ο Ζερβής και ο Μπράσκακας ωριμάζουν ανάμεσα στην αυστηρότητα του οικοτροφείου και την ελευθερία που τους δίνουν "τα χρόνια που νομίζαμε ότι είχαμε όλη τη ζωή μπροστά μας", όπως αναφέρει ο αφηγητής. Μέσα σ' αυτή την περίπλοκη πραγματικότητα ξεδιπλώνονται τα διαχρονικά ζητήματα της εφηβείας: έρωτες, παρέες, φάρσες στους καθηγητές και στους συμμαθητές, τσακωμοί, όνειρα, μυστικά.

Ενα από αυτά τα μυστικά μαθαίνουμε από την αρχή ακόμα της ιστορίας και ακολουθούμε με αμείωτο ενδιαφέρον τον αφηγητή σε ένα ταξίδι μνήμης, στο οποίο εμπλέκονται από τη μία η εφηβική ορμή, που αφήνει πίσω της τα πάντα για να ανακαλύψει το μέλλον και από την άλλη η συνειδητοποίηση της ωριμότητας, που δεν αντέχει άλλα βάρη κι έτσι ζητά να ξεδιαλύνει το παρελθόν. Οι αναμνήσεις, όμως, του ώριμου αφηγητή καθρεφτίζουν την πραγματικότητα μέσα από τα μάτια του έφηβου δράστη, γι' αυτό άλλωστε το μεγαλύτερο μέρος του έργου είναι γραμμένο στη λαϊκή γλώσσα των νέων της επαρχίας του 1975. Τώρα πια η μνήμη δεν αποτελεί έγκυρο στοιχείο

κι έτσι ο αφηγητής ζητά τη βοήθεια των παλιών του φίλων σε μια οδυνηρή αναζήτηση για το “Τι συνέβη τελικά τότε στην παραλία;”.

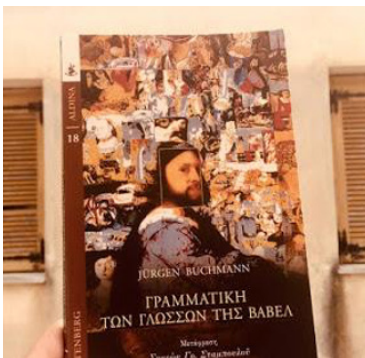
Πρόκειται για ένα απολαυστικό μυθιστόρημα γραμμένο με μεστό λόγο, που δίνει στον αναγνώστη τη δυνατότητα να βρεθεί δίπλα στους πρωταγωνιστές και να θυμηθεί τις δικές του εφηβικές ιστορίες. Παράλληλα, η πρωτοπρόσωπη αφήγηση και τα έξυπνα διαλογικά μέρη το καθιστούν ευανάγνωστο και πολύ ευχάριστο. Το *Γάλα Μαγνησίας* έχει πάρει το βραβείο μυθιστορημάτων 2018 “The Athens Prize of Literature”.

ΜΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΜΑΚΡΗ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Το βιβλίο που ξαναέπιασα τον τελευταίο καιρό στα χέρια μου είναι η *Γραμματική των γλωσσών της Βαβέλ*, ένα βιβλίο βραδείας καύσεως, του Γιούργκεν Μπούχμαν, το οποίο κυκλοφόρησε, στο εκδοτικό πλαίσιο της σειράς *Aldina*, από τις εκδόσεις Gutenberg το 2019. Μη σας παραπλανά ο τίτλος, δεν πρόκειται για ένα ακόμη γλωσσικό εγχειρίδιο, ούτε για γραμματική με ένα συγκεκριμένο σύστημα κανόνων· είναι κάτι τελείως διαφορετικό – ένα σχόλιο για τη δύναμη, τα όρια και τα «παιχνίδια» της γλώσσας.

Άραγε, πόσες φορές έχουμε πιάσει, όλοι ανεξαιρέτως, τον εαυτό μας να θέλει να πει κάτι, αλλά να μη βρίσκει τις κατάλληλες λέξεις για να το εκφράσει; Πόσες φορές δεν θαυμάσαμε —κυρίως στον κόσμο της λογοτεχνίας και της ποι-

ησης — κάποιους ανθρώπους να οικοδομούν με όχημα τη λέξη τοπία, εικόνες και συναισθήματα όπως κανείς άλλος; Πόσες φορές δεν θυμώσαμε με την ακατάσχετη εργαλειοποίηση της γλώσσας – εν είδει προπαγανδιστικού μέσου– για την εκφορά των εκάστοτε ιδεολογικών ή πολιτικών συμφερόντων; Η ερώτηση είναι φυσικά ρητορική, καθώς όλοι μας γνωρίζουμε την απάντηση – αμέτρητες φορές. Στα σύντομα ποιητικά δοκίμια συναντάμε συμπεριφορές των παραπάνω ανθρώπων, και ίσως, αν είστε τυχεροί να συναντήσετε και δικές σας, ποιος ξέρει;

Η ανάγνωση του βιβλίου, σε μερικά σημεία, καθίσταται δύσκολη εξαιτίας της πύκνωσης των νοημάτων. Μπορεί να είναι ένα βιβλίο μικρό σε έκταση, καθόλου όμως αναγνωστικά προσβάσιμο με την πρώτη – ασκεί όμως μια παράξενη γοητεία και αυτό νομίζω οφείλεται στην ποιητική του χροιά. Επιπλέον, η ανάγνωσή του προσφέρει μια ανακούφιση, κυρίως γιατί το σχόλιο που κάνει το βιβλίο, μέσα από τα 34 αυτά σύντομα δοκίμια για τη γλώσσα βοηθά, ως ένα βαθμό, να αναθεωρήσουμε ή απλώς να κατανοήσουμε τη δύναμη της γλώσσας και της εκφοράς της ως ομιλίας, αλλά και τη φθαρτότητά της. Με απλά λόγια, το παράλογο και καφκικό πίσω από το: «άλλα λέω και άλλα εννοώ». Όπως επισημαίνει ο συγγραφέας του βιβλίου, δεν πρόκειται για «τη γραμματική» αλλά για «μια γραμματική» των γλωσσών της Βαβέλ, δεν υπάρχει τίποτα το οριστικό, ούτε καν το άρθρο, που θα οριοθετούσε τις υπερβατικές διαστάσεις της γλώσσας. Μάλιστα, ο Μπούχμαν δηλώνει ότι δε νιώθει καν συγγραφέας του βιβλίου, παρά μονάχα «αναμεταφραστής μιας αρχικής γλώσσας που έχει χαθεί».

Ανταλλάξαμε τον απαγορευμένο ουρανό με την πολυσχιδία των γλωσσών· αν το καλοξετάσεις, δεν ήταν ίσως η χειρότερη εμπορική συναλλαγή.

«Ο πύργος της Βαβέλ»
του Πίτερ Μπρίγκελ του πρεσβύτερου

SLALOM

Μια γαλλόφωνη ταινία για το κυνήγι της (αθλητικής) επιτυχίας

ΧΑΡΑ ΛΑΓΟΥ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Η διαδικτυακή προβολή ταινιών του 61ου Διεθνούς Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης έδωσε την ευκαιρία σε πολλούς θεατές να παρακολουθήσουν ταινίες από διαφορετικά μέρη του κόσμου. Μία από τις επιλογές ήταν το *Slalom*, ένα ανεξάρτητο δράμα που αποτελεί το σκηνοθετικό ντεμπούτο της Charlène Favier. Όπως πληροφορούμαστε από την περιγραφή της ταινίας, η 15χρονη Lyz (Noée Abita) γίνεται δεκτή σε ένα πρωτοκλασάτο αθλητικό πρόγραμμα, σχεδιασμένο να δημιουργήσει κορυφαίους μελλοντικούς αθλητές του σκι. Με φόντο τις Γαλλικές Άλπεις, παρακολουθούμε τη φιλόδοξη έφηβη να κακοποιείται, σωματικά και ψυχολογικά, από τον αυστηρό και απαιτητικό προπονητή της, Fred (Jérémy Renier).

Ακολουθώντας τη μορφή ενός bildungsroman (μυθιστόρημα διαμόρφωσης), η ταινία μας αφηγείται τις αντίξοες συνθήκες που αντιμετωπίζει καθημερινά η ηρωίδα. Χωρίς καμία ηθική και ψυχολογική υποστήριξη, με μια μητέρα που ζει και εργάζεται στη Μασσαλία και έναν προπονητή που την εκμεταλλεύεται για να ικανοποιήσει την προσωπική του ματαιοδοξία, η Lyz προσπαθεί να ισορροπήσει σε ένα τεντωμένο σχοινί, βιώνοντας ένα «σλάλομ» συναισθημάτων. Η ψυχική κατάσταση της πρωταγωνίστριας δοκιμάζεται, όταν ο προπονητής περνά τα όρια της συνεργασίας τους, προσεγγίζοντάς την ερωτικά και τελικά κατακερματίζεται, όταν λίγες σκηνές μετά τη σεξουαλική τους επαφή, την απορρίπτει.

Από πλευράς κινηματογράφησης, οι μεταπτώσεις αυτές υποβάλλονται εύστοχα, μέσω της αντίθεσης θερμών-ψυχρών χρωμάτων. Οι κατάσπρες, παγωμένες βουνοκορφές των Άλπεων αντανakλούν την ψυχρόσύνθεση της νεαρής αθλήτριας που αγωνίζεται να αποδείξει την αξία και το καταφέρνει. Η νίκη της μαρτυρεί τον μόχθο και την αποφασιστικότητά της, ωστόσο είναι πικρή.

Η ταινία, με τη ρεαλιστική—ίσως και ωμή—παρουσίαση των γεγονότων, καταδικάζει ένα από πιο συνηθισμένα συμβάντα στον αθλητικό χώρο: τη χειραγώγηση νεαρών αθλητών που στοχεύουν στον πρωταθλητισμό. Η Favier επιμένει σκηνοθετικά στην ανάδειξη αυτής της χειραγώγησης, μετατρέποντας σκόπιμα τη Lyz σε πειραματόζωο, έρμαιο στα χέρια του Fred. Έτσι, όσο εξελίσσεται η πλοκή, η αγανάκτηση του θεατή κλιμακώνεται και στο τέλος μετριάζεται με την κατάκτηση του επάθλου από την πρωταγωνίστρια. Ωστόσο, το τραγικό στοιχείο της πλοκής αναπόφευκτα παραμένει, καθώς η νίκη στις πίστες του σκι σηματοδοτεί την ψυχολογική της ήττα.

Η ΑΟΡΑΤΗ ΚΛΩΣΤΗ του Paul Thomas Anderson

ΜΑΡΙΝΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Οι τωρινές συνθήκες εγκλεισμού λόγω του covid-19 μάς έχουν μεταλλάξει σε εσωτερικούς δέκτες μηνυμάτων, τα οποία λαμβάνουμε συνεχώς παρακολουθώντας τηλεοπτικές εκπομπές, ακούγοντας ραδιόφωνο και πολύ περισσότερο, χρησιμοποιώντας το διαδίκτυο η αναπαραγωγή ταινιών πλέον αποτελεί το ταχύτερο μέσο. Ενόψει αυτών των συνθηκών, βρέθηκα σε ένα στάδιο να μετατοπίζομαι σε διαφορετικού τύπου ταινίες από αυτές που παρακολουθούσα έως τώρα. Έτσι, μου γεννήθηκε η ανάγκη να μοιραστώ μαζί σας μία ταινία που μου έκανε αρκετή εντύπωση, χωρίς βέβαια να το είχα προβλέψει από την πρώτη ματιά.

Πρόκειται για την ταινία «Η αόρατη κλωστή» (*The phantom thread*), ένα κράμα δραματικής, αισθηματικής και ιστορικής πλοκής και μάλιστα αμερικανικής, η οποία κυκλοφόρησε το 2017 με σκηνοθέτη τον Paul Thomas Anderson. Βασικοί πρωταγωνιστές είναι οι Daniel Day-Lewis, Lesley Manville και Vicky Krieps. Αρχικά, για να μπούμε λίγο στο σεναριακό κλίμα πρέπει να ταξιδέψουμε λίγες δεκαετίες πίσω, στο Λονδίνο του 1950, όπου ένας κορυφαίος σχεδιαστής υψηλής ραπτικής, ο Ρέινολντς Γούντκοκ κυριαρχεί με τη δυναμική προσωπικότητά του στον χώρο της μόδας και ντύνει πολλές ακριβοπληρωμένες κυρίες της εποχής, προερχόμενες από υψηλές ταξικά οικογένειες. Η μεταπολεμική Αγγλία ξετυλίγει κάθε κρυφά υποσχόμενη ομορφιά της και σε μια έξοδό του ο Ρέινολντς Γούντκοκ γνωρίζει την Άλμα, μια σερβιτόρα που αγωνίζεται καθημερινά για το μεροκάματό της, πολύ όμορφη όμως, ώστε πολύ γρήγορα να κατακτήσει ένα μεγάλο κομμάτι θαυμασμού του σχεδιαστή. Εκείνος σαγηνεύεται από τη γοητεία της, το σώμα της, τα μαλλιά της και νιώθει πανευτυχής βλέποντας τα υφάσματά του πάνω της. Η μούσα του αποτελεί, πλέον, την πηγή έμπνευσής του, ενώ, ταυτό-

χρονα, παρακολουθούμε την εξέλιξη μιας ιδιαίτερης σχέσης να αναπτύσσεται. Πρόκειται για μια ασυνήθιστη συνένωση απαρτιζόμενη από έναν master του είδους του, έναν σοβαρό και πειθαρχημένο σχεδιαστή, ο οποίος αρχίζει να μοιράζεται τη ζωή του με μία απλή ύπαρξη, ταπεινή που δεν είναι του τομέα του, όμως η απλότητα και η αυθεντικότητά της αποβαίνουν τα μαγικά κλειδιά ανακάλυψης ενός άλλου Γούντκοκ.

Το γοτθικό αυτό ρομάντσο ξεφεύγει από τα καθιερωμένα και αναδύεται σε κάτι βαθύτερο, που μας βάζει σε σκέψεις και προβληματισμούς. Μια απλή τυχαία σύνδεση δύο εντελώς ανόμοιων ανθρώπων γίνεται η αφορμή ώστε ο ήρωας μας να πάψει απλώς να σχεδιάζει υφάσματα πάνω σε πανο-

μοιότυπα σώματα, αλλά χάρη στη συμβολή της μούσας του ανακαλύπτει τον εαυτό του, ενσαρκώνει τις ιδέες του και δίνει σώμα και πνοή σε κάθε του βήμα.

Η «Αόρατη κλωστή», όπως δηλώνει και ο τίτλος της, μέσα από μία μικρή βελόνα που έραβε, κατέληξε να αποτελέσει σημαντικό πεδίο ψυχαναλυτικής μελέτης πάνω στην ψυχοσύνθεση και αντανάκλαση του εσωτερικού κόσμου των ανθρώπων.

ΤΑ ΜΗΛΑ ΩΣ ΑΝΤΙΔΟΤΟ ΤΗΣ ΛΗΘΗΣ:

Για την ταινία *Τα μήλα* του Χρήστου Νίκου

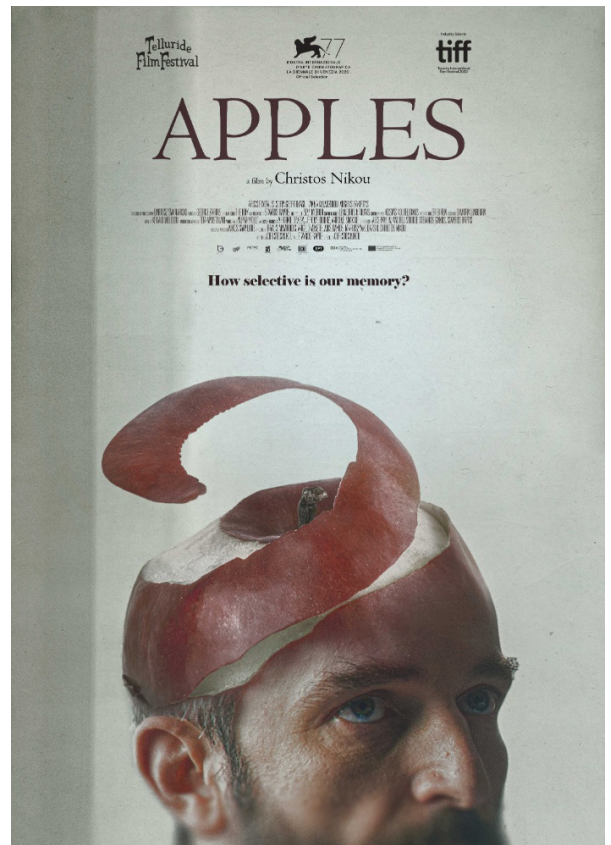
ΜΑΤΙΝΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ

ΥΠΟΨΗΦΙΑ ΔΙΔΑΚΤΩΡ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Αφού διέγραψε μια εξαιρετική πορεία και απέσπασε διθυραμβικές κριτικές σε όποιο κινηματογραφικό φεστιβάλ έλαβε μέρος (βλ. Βενετία, Τορόντο, Telluride), η πρώτη μεγάλου μήκους ταινία του Χρήστου Νίκου «Τα μήλα» (2020) πρόκειται να εκπροσωπήσει την Ελλάδα στην 93η διοργάνωση των Όσκαρ, διεκδικώντας το Βραβείο Διεθνούς Ταινίας Μεγάλου Μήκους. Πιο επίκαιρη από ποτέ, η ταινία συνομιλεί και αντανακλά αμφίδρομα την εποχή που διανύουμε, καθώς αφηγείται την ιστορία μιας παράδοξης επιδημίας, κατά την οποία οι κάτοικοι μιας πόλης παύουν να θυμούνται. Η υπόθεσή της έχει ως εξής: Μια αναπάντεχη επιδημία, που προκαλεί αιφνίδια αμνησία στους ανθρώπους, βρίσκει τον Άρη, έναν άνδρα γύρω στα 40, (τον οποίο υποδύεται ο Άρης Σερβετάλης) να παρακολουθεί ένα ειδικά σχεδιασμένο πρόγραμμα αποκατάστασης έτσι ώστε ένας αμνήμων να χτίσει μια καινούργια ζωή. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει καθημερινές ασκήσεις και αποστολές, ηχογραφημένες από τους θεραπευτές του, για τις οποίες, αφού τις ολοκληρώσει, βγάζει μια polaroid φωτογραφία ως αποδεικτικό στοιχείο. Στην προσπάθειά του να δημιουργήσει μια νέα προοπτική ζωής και αναμνήσεων, ο Άρης θα συναντήσει την Άννα (την οποία υποδύεται η Σοφία Γεωργοβασίλη), μια γυναίκα που παρακολουθεί το ίδιο πρόγραμμα. Όλοι γύρω του προσπαθούν να εντοπίσουν ένα χειροπιαστό κράτημα από την πραγματικότητα με τον ίδιο να βρίσκει μια αίσθηση οικειότητας στα μήλα που αγοράζει από το γειτονικό μπακάλικο.

Με την αισθητική και την ατμόσφαιρα του weird wave cinema (διόλου τυχαίο, αφού ο Νίκου εργάστηκε ως βοηθός σκηνοθέτη στον «Κυνόδοντα» του Λάνθιμου) τα «Μήλα» συνομιλούν, σύμφωνα με τον σκηνοθέτη, με τα βιβλία «Περί τυφλότητας» του Ζοζέ Σαραμάγκου και «1984» του Τζορτζ Όργουελ, αλλά και με την ταινία «Η αιώνια λιακάδα ενός καθάρου μυαλού» των Μισέλ Γκοντρί και Τσάρλι Κάουφμαν, κατασκευάζοντας μια δυναμική κινηματογραφική αλληγορία. Στη σύγχρονη δυστοπία που παρουσιάζουν τα «Μήλα» ξεδιπλώνεται ένας κόσμος αναλογικός, όπου τα υλικά, απτά τεκμήρια και η διάδραση με τους ανθρώπους ενδυναμώνουν ή υπονομεύουν τη σχέση με την απώλεια, τη μνήμη και τη ζωή. Ο κριτικός David Rooney από το Hollywood Reporter, χαρακτηρίζει τον σκηνοθέτη τόσο «οικονόμο και αυθεντικό στο σενάριο, που στήνει την τέλεια ισορροπία ανάμεσα στην ειρωνική παρατήρηση των γεγονότων και στην μελαγχολία της πραγματικότητας, σε μια στιγμή που δεν θα μπορούσε να φαντάζει ιδανικότερη».

Η ταινία, μια συμπαραγωγή Ελλάδας, Πολωνίας και Σλοβενίας, της οποίας το σενάριο συνυπογράφει ο σκηνοθέτης μαζί με τον Σταύρο Ράπτη και πρωταγωνιστές τους Άρη Σερβετάλη, Σοφία Γεωργοβασίλη, Άννα Καλαϊτζίδου και Αργύρη Μπακιρτζή, ήταν προγραμματισμένη να προβληθεί στις αίθουσες τέλη Νοεμβρίου, αλλά αναβλήθηκε εξαιτίας των περιοριστικών μέτρων. Περιμένουμε την επιστροφή μας στις κινηματογραφικές αίθουσες!

ΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΤΟΥ UP FM ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΝ:

Sault – *Wildfires*

Fontaines D.C. – *I Don't Belong*

Mammal Hands – *Chaser*

Tame Impala – *Bordeline*

Keep Shelly in Athens – *I Won't Cry*

Michael Kiwanuka – *You Ain't the Problem*

Other Lives – *Lost Day*

Stella – *The Race*

Jarvis Cocker – *House Music All Night Long*

NTEIBINT feat. Matina Sous Peau – *Back to the Roots of Love*

Ο ραδιοφωνικός σταθμός του Πανεπιστημίου Πατρών **UP FM** εκπέμπει ζωντανά, όλο το 24ωρο, από τους **103.7** MHz για την Πάτρα και την ευρύτερη περιοχή της Δυτικής Ελλάδας και διαδικτυακά από τον ιστότοπό του upfm.upatras.gr.

σημειώματα ριο

...Ο μώλος είναι για την Πάτρα η γέφυρα που ενώνει—τουλάχιστον στα μάτια του παιδιού—την πατρίδα με την πιο θολή ξενιτιά, την πραγματικότητα με το παραμύθι, τη ζωή με την πιο άγνωστη μοίρα.

Οι σκάλες στην Πάτρα είναι κάτι το ιδιότυπο. Χωρίζουν, τάχα, την απάνω πόλη από την κάτω ή ενώνουν τη μια με την άλλη; Δεν μπόρεσα ως παιδί ποτέ να το εξακριβώσω. Δεξιά ή αριστερά από τις δύο μεγάλες σκάλες υπάρχουν, βέβαια δρόμοι ανηφορικοί που ενώνουν τα δύο τμήματα της Πάτρας σε μιαν ομαλή ανάβαση. Ωστόσο, οι σκάλες είναι συμβολικές, είναι η ουσία και η ψυχή της Πάτρας, δηλαδή η εξωτερική έκφραση της ψυχής της.

Έχω την γνώμη ότι όσοι έζησαν ως παιδιά σε μια πόλη, όπου ήταν υποχρεωμένοι ν' ανεβοκατεβαίνουν κάθε μέρα κάμποσες δεκάδες σκαλοπάτια, έχουν για ό,τι ονομάζουμε «πόλη» μιαν έννοια πολύ διαφορετική από την έννοια που διαμορφώθηκε στη σκέψη εκείνων που έζησαν τα παιδικά τους χρόνια, βαδίζοντας για να πάνε στο σχολείο ή περίπατο) σε δρόμους που βρίσκονται περίπου στο ίδιο επίπεδο. Εμείς οι Πατρινοί έχουμε το αίσθημα ότι μια πόλη δεν είναι κάτι το ακέραιο, αν δεν είναι χωρισμένη στα δυο. Έτσι είναι και η ψυχή μας χωρισμένη στα δυο και μοιάζουμε πιο πολύ με τον Φάουστ απ' ό,τι μοιάζουν οι κάτοικοι άλλων πόλεων! Έχουμε αντινομίες και διλήμματα που δεν έχουν, ίσως, άλλοι...

Παναγιώτης Κανελλόπουλος

(Απόσπασμα από το κείμενό του «Η Πάτρα. Πρόχειρες σκέψεις—βαθειές εντυπώσεις», Πελοποννησιακή Πρωτοχρονιά 1959, 7-8).

ΦΩΤ. από το αρχείο του Κώστα Λογαρά

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS